

Buletin lunar
al CNPF – luna
mai, 2014

2

Interviu
cu directorul ANRCETI,
Grigore Varanița

4

Piața de microfinanțare parcurge
o recuperare lentă a indicatorilor
de până la criză

5

Proiectul de lege pentru ratificarea acordului de asociere cu UE a fost aprobat de către Guvern RM

Cabinetul de miniștri a aprobat, sâmbătă, proiectul de lege pentru ratificarea Acordului de Asociere între Republica Moldova și UE, semnat pe 27 iunie 2014 la Bruxelles alături de Ucraina și Georgia, în prezența a 28 șefi de stat și de guvern din țările membre ale UE.

Potrivit agenției INFOTAG, cu referire la serviciul de presă al Guvernului, ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Natalia Gherman, a făcut o trecere în revistă a cooperării cu Uniunea Europeană, subliniind că prevederile Acordului nu contravin Constituției R. Moldova.

Totodată, ministrul a precizat că Moldova va beneficia de asistență financiară din partea UE, care va ajuta țara să devină un stat modern, cu valori europene.

În debutul ședinței guvernului, premierul Iurie Leancă a declarat că următoarea fază a relației R. Moldova cu Uniunea Europeană va fi punerea în aplicare a Acordului de Asociere.

“De felul cum vor fi onorate angajamentele asumate față de UE, vor depinde două lucruri importante. În primul rând, să demonstrăm că acest Acord este unul istoric și în al doilea rând, de felul cum vom îndeplini acest Acord, va depinde foarte mult următoarea fază a relației noastre cu Uniunea Europeană. Noi am realizat un obiectiv, dar este

doar o etapă foarte importantă, nu și finalitatea. Finalitatea este să aderăm la Uniunea Europeană”, a menționat șeful executivului.

Leancă a menționat că pentru a adera la Uniunea Europeană, Moldova trebuie să depună o cerere de aderare, ca să obțină statutul de candidat, precizând că cel mai probabil acest lucru se va întâmpla în a doua jumătate a anului 2015.

Prim-ministrul a subliniat că cel mai important angajament este față de cetățeni.

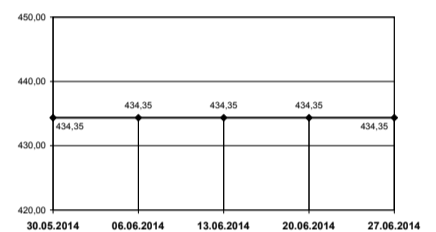
“Angajamentele cele mai importante, care rezultă din acest Acord, sunt instituții funcționale în serviciul cetățenilor, instituții care combat mult mai eficient corupția, separarea reală a puterii, justiție care într-adevăr judecă după lege și nu după careva interese, economie cu adevărat de piață – iată care sunt obiectivele noastre”, a mai spus Iurie Leancă.

În vederea realizării prevederilor Acordului de Asociere, nu este pre-

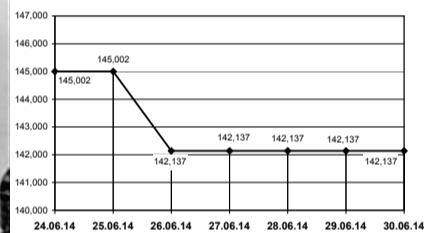
văzută înființarea unor noi structuri. Documentul aprobat sâmbătă de Guvern a fost trimis președintelui RM, care l-a și semnat și transmis deja Parlamentului pentru ratificare. Anterior, speakerul Igor Corman a declarat că va propune în această săptămână Parlamentului să ratifice documentul, după care acesta va fi ratificat de toate statele-membre UE și de Parlamentul European. Sâmbătă, documentul a fost deja ratificat de Parlamentul României.

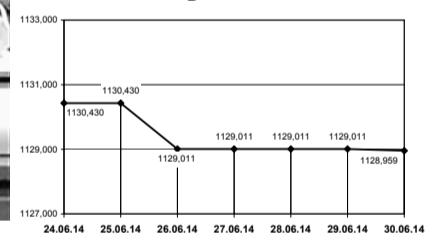
CNPF

Banking Stock Index – InfoMarket

EVM-Composite

Curs valutar 2.07.2014

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	14.0862
EUR	1	19.2832
UAH	1	1.1912
RON	1	4.3974
RUB	1	0.4112

Sumarul tranzacțiilor bursiere din săptămâna trecută

Volumul total al tranzacțiilor bursiere în perioada 23-27 iunie 2014 a constituit 1,9 mil. lei. Pe parcursul săptămânii au fost înregistrate 18 tranzacții cu acțiunile a 12 emitenți.

În Secția de Bază a Burselor au fost efectuate 12 tranzacții în volum de 1,8 mil. lei. Prețul acțiunilor BC „Energbank” SA a crescut cu 5 lei și a constituit 115 lei per acțiune. Prețul de piață al acțiunilor BC „Banca Socială” SA s-a micșorat de la 132 până la 98 lei per acțiune. Prin intermediul mecanismului pieței interactive au fost vândute 70% din acțiunile companiei „Întreprinderea pentru colectarea cerealelor din Rediul-Mare” cu 13,85 lei per acțiune.

În Secția Tranzacțiilor Directe au fost realizate acțiunile a 4 emitenți (licitații cu strigare) în sumă de aproximativ 50 mii lei.

Bursa de Valori a Moldovei prestează servicii de consulting în domeniul activității licențiate (bursiere).

Informații la telefonul: 022 27-76-36.

www.moldse.md

Bursa de Valori a Moldovei

Aviz CNPF

Comisia Națională a Pieței Financiare inițiază începând cu 30.06.2014 consultări publice asupra proiectelor Hotărârilor Comisiei Naționale a Pieței Financiare privind aprobarea Regulamentului privind ofertele de preluare, Regulamentului privind piețele reglementate și sistemele multilaterale de tranzacționare, Regulamentului privind Registrul persoanelor autorizate în domeniul evaluării valorilor mobiliare și Instrucțiunii privind clearingul și decontarea tranzacțiilor cu instrumente financiare.

Proiectele au drept scop implementarea Legii privind piața de capital în vederea stabilirii regulilor și procedurilor adecvate în activitatea operatorilor de piață și de sistem, depozitarului central, persoanelor autorizate în domeniul evaluării valorilor mobiliare, precum și desfășurarea ofertelor de preluare.

Proiectele respective sunt plasate pe pagina oficială web a Comisiei Naționale a Pieței Financiare – la compartimentul „Baza normativă / Proiecte în derulare”.

În acest context, rugăm să remiteți opiniile și sugestiile Dvs. pe marginea proiectelor de hotărâri, în conformitate cu termenele stabilite în anunțurile publicate pe pagina electronică a Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

CAPITAL Market

Împreună
în lumea
finanțelor

Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216

Moldpresa
Tu alegi, noi difuzăm! Grup

Comisia Națională a Pieței Financiare

BULETIN LUNAR • 5 • 2014

PIAȚA VALORILOR MOBILIARE

PIAȚA PRIMARĂ

În mai 2014, în Registrul de stat al valorilor mobiliare, ținut de către Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF), au fost înregistrate 5 emisiuni suplimentare de acțiuni în valoare de 25,78 mil. lei (Tabelul nr. 1).

Volumul emisiunilor de acțiuni în mai 2014 s-a micșorat, în raport cu luna similară a anului precedent, cu 6,4 mil. lei sau cu 19,89% (Tabelul nr. 2).

În ianuarie-mai 2014, au fost realizate emisiuni de acțiuni în valoare de 905,63 mil. lei, cea ce reprezintă cu 285,16 mil. lei sau cu 45,96% mai mult comparativ cu perioada similară a anului precedent (Tabelul nr. 3). Investițiile străine constituie 83,69% din totalul emisiunilor în perioada de referință.

PIAȚA SECUNDARĂ

Pe parcursul lunilor ianuarie-mai 2014, pe piața secundară au fost efectuate 1599 tranzacții în volum de 897,12 mil. lei, fiind înregistrată o creștere cu 14,73 mil. lei sau cu 1,67% comparativ cu valoarea tranzacțiilor efectuate în perioada ianuarie-mai 2013 (Tabelul nr. 4).

Evoluția lunară a indicatorilor pieței secundare a valorilor mobiliare în lunile ianuarie-aprilie 2014 atestă o creștere continuă a numărului de tranzacții, iar în luna mai numărul acestora este în scădere, pe când volumul tranzacțiilor înregistrate în perioada ianuarie-mai 2014 a evoluat neuniform (Diagrama nr. 1).

În luna mai 2014, pe piața secundară a valorilor mobiliare au fost efectuate 360 tranzacții cu valori mobiliare, în volum total de 315,46 mil. lei, fiind remarcată o micșorare cu 39,61% a volumului tranzacțiilor față de luna similară a anului precedent (Diagrama nr. 2).

În mai 2014, CNPF nu a înregistrat prospecte de oferte publice a valorilor mobiliare pe piața secundară.

PIAȚA BURSIERĂ

Pe piața bursieră, în mai 2014, au fost înregistrate 102 tranzacții în volum total de 14,62 mil. lei.

Rulajul bursier s-a micșorat de 14,7 ori față de perioada similară a anului precedent (Diagrama nr. 3).

Volumul tranzacțiilor bursiere înregistrate consti-

tuie 4,63% din volumul total al tranzacțiilor înregistrate pe piața secundară (Diagrama nr. 4).

Ponderea tranzacțiilor înregistrate pe segmentul bursier, în luna mai 2014, constituie 28,33% din numărul total al tranzacțiilor (Diagrama nr. 5).

Conform datelor din Diagrama nr. 3 se relevă faptul că, începând cu anul 2010 până în anul 2014, atât numărul tranzacțiilor, cât și volumul acestora evoluează neuniform. Totodată, volumul înregistrat în anul 2013 depășește media perioadei de referință de 3,5 ori.

Informația privind tranzacțiile efectuate cu valorile mobiliare emise de către societățile pe acțiuni incluse în listingul bursier este prezentată în Tabelul nr. 5.

SEGMENTUL EXTRABURSIER

În mai 2014, pe segmentul extrabursier au fost înregistrate 258 tranzacții în volum de 300,84 mil. lei. Volumul acestor tranzacții este cu 28,85% mai mic comparativ cu luna mai 2013 (Diagrama nr. 6).

În structura tranzacțiilor extrabursiere, din perioada de raportare de achiziționare a valorilor mobiliare de către emitent în condițiile art. 78 din Legea nr. 1134 - XIII din 02 aprilie 1997 "Privind societățile pe acțiuni" - 245,63 mil. lei sau 81,65%, tranzacțiilor de aport la capitalul social - 27,97 mil. lei sau 9,30% și tranzacțiilor de succesiune a valorilor mobiliare în urma dizolvării sau reorganizării acționarului persoană juridică - 25,95 mil. lei sau 8,62%. Volumul altor tranzacții constituie 1,29 mil. lei sau 0,43%, inclusiv: 0,56 mil. lei - tranzacții de vânzare-cumpărare, 0,40 mil. lei - tranzacții de donație, 0,29 mil. lei - tranzacții rezultate din moșteniri, 0,03 mil. lei - tranzacții cu valori mobiliare nesolicitate în condițiile Legii nr 392 - XVI din 13.05.1999 și 3087 lei - tranzacții de distribuire a valorilor mobiliare în cazul partajului averii între soți conform hotărârii instanței de judecată (Diagrama nr. 7).

Comisia Națională a Pieței Financiare:
MD 2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 77,
tel.: (37 322) 859 401, www.cnpf.md
Direcția relații externe și dezvoltare:
tel.: (37 322) 859 430

Tabelul nr. 1 Emisiunile de valori mobiliare înregistrate în Registrul de Stat al Valorilor Mobiliare în mai 2014

Denumirea emitentului	Codul ISIN al valorilor mobiliare	Suma emisiunii, lei	Numărul de valori mobiliare plasate, unități	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Prețul de plasare a unei valori mobiliare, lei	Nivel de cotare la BVM
Emisiuni suplimentare de acțiuni						
Combinatul de vinuri „CRICOVA” S.A.	MD14CRIV1009	6461900	64619	100	100	-
Fabrica de confecții „IONEL” S.A. *	MD14NELI1003	9645588	9645588	3	3	-
S.A. „TEZEU-LUX”	MD14ZEUX1009	1560000	156000	10	10	-
Centrul comercial „TDA” S.A.	MD14TDAC1007	600224	75028	8	8	-
Uzina de tractoare „TRACOM” S.A.	MD14TRAC1001	7516791	326817	23	23	-
Total		25784503				

* prin majorarea valorii nominale a unei acțiuni ordinare nominative

Tabelul nr. 2 Volumul emisiunilor de valori mobiliare în mai 2010-2014 (mil. lei)

Tipul emisiunii	2010	2011	2012	2013	2014	2014/2013, modificare absolută (+/-)
Emisiuni plasate la înființarea societăților pe acțiuni	-	20,29	90,00	-	-	-
Emisiuni suplimentare de acțiuni	3,03	202,54	93,99	32,18	25,78	-6,4
Total	3,03	222,83	183,99	32,18	25,78	-6,4

Tabelul nr. 3 Volumul emisiunilor de valori mobiliare în ianuarie-mai 2010-2014 (mil. lei)

Tipul emisiunii	2010	2011	2012	2013	2014	2014 față de 2013, %
Numărul emisiunilor înregistrate la înființarea societăților pe acțiuni	2	5	5	4	-	-4
Emisiuni plasate la înființarea societăților pe acțiuni	0,90	22,00	120,02	0,27	-	-0,27
Numărul emisiunilor suplimentare de acțiuni	22	37	54	25	22	-3
Emisiuni suplimentare de acțiuni	91,30	406,98	410,79	620,20	905,63	+285,43
Total	92,20	428,98	530,81	620,47	905,63	+285,16

Tabelul nr. 4 Piața secundară, mai 2010-2014

Indicator	2010	2011	2012	2013	2014	2014 față de 2013, %
Piața bursieră						
Numărul de tranzacții (unități)	1264	878	656	629	444	-29,41
Volumul tranzacțiilor (mil. lei)	102,19	74,26	32,88	243,26	395,08	62,41
Piața extrabursieră						
Numărul de tranzacții (unități)	1248	966	955	1521	1155	-24,06
Volumul tranzacțiilor (mil. lei)	113,98	314,98	246,66	639,13	502,04	-21,45
Total piața secundară						
Numărul de tranzacții (unități)	2509	1844	1611	2150	1599	-25,63
Volumul tranzacțiilor (mil. lei)	216,17	389,24	279,54	882,39	897,12	1,67

Tabelul nr. 5 Tranzacțiile efectuate cu valorile mobiliare emise de către societățile pe acțiuni incluse în listingul Burselor de Valori a Moldovei, mai 2014

Denumirea emitentului	Codul ISIN	Nr. de acțiuni tranzacționate, unități	Volumul tranzacțiilor lei	Prețul de piață al unei acțiuni, lei	Valoarea nominală lei	Ponderea volumului tranzacțiilor în volumul valorilor mobiliare emise, %	Nr. de tranzacții, unități	Nivel de cotare
Tranzacții efectuate prin mecanismul pieței interactive								
BC "BANCA DE ECONOMII"	MD14BECM1002	3	90,00	30,00	5,00	0,000	1	1
BC "MOLDINDCONBANK" SA	MD14MICB1008	39	3510,00	90,00	100,00	0,001	1	1
BC "VICTORIABANK" S.A.	MD14VCTB1004	83	2531,50	30,50	10,00	0,000	1	1
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	451	46904,00	1040,00	200,00	0,043	1	1
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	68	68000,00	1000,00	200,00	0,007	1	1
Total		644	543171,50				5	

Diagrama nr. 1 Evoluția lunară a tranzacțiilor pe piața secundară, ianuarie-mai 2014

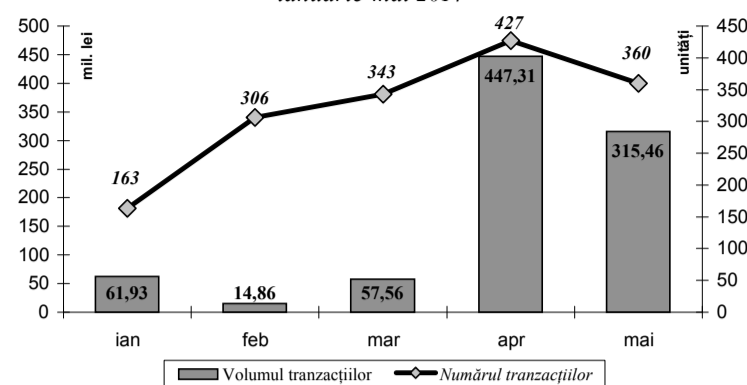

Diagrama nr. 2 Tranzacții pe piața secundară a valorilor mobiliare, mai 2014

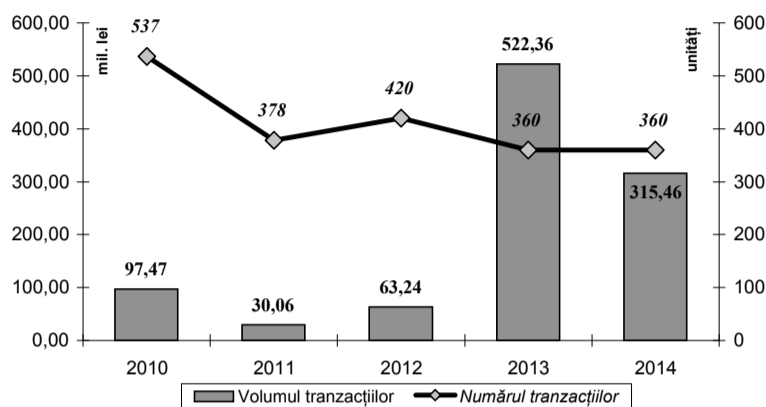

Diagrama nr. 3 Tranzacții bursiere, mai 2010-2014

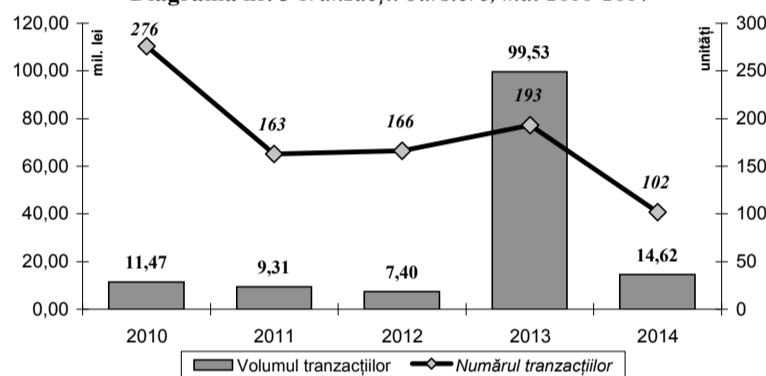

Diagrama nr. 4 Structura tranzacțiilor pe piața secundară, mai 2014 (după volumul tranzacțiilor)

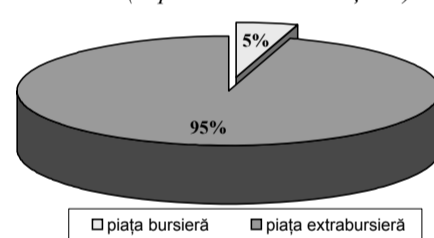

Diagrama nr. 5 Structura tranzacțiilor pe piața secundară, mai 2014 (după numărul tranzacțiilor)

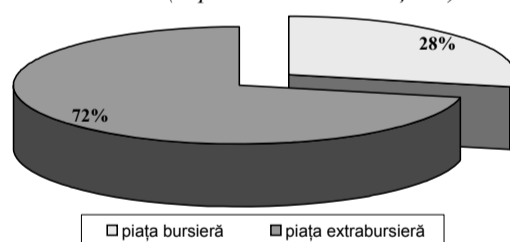

Diagrama nr. 6 Tranzacții extrabursiere, mai 2010-2014

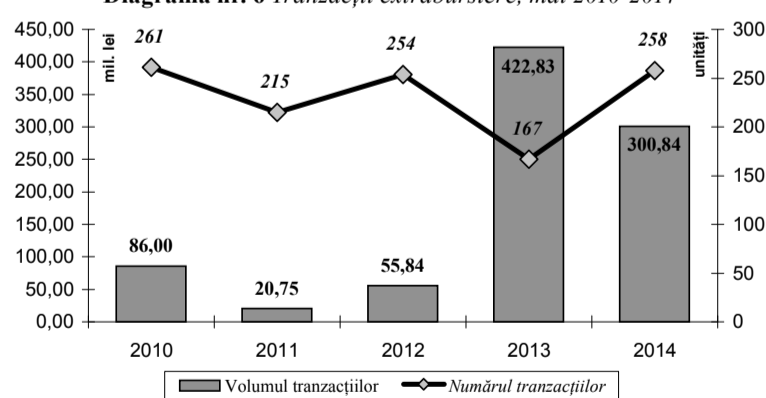
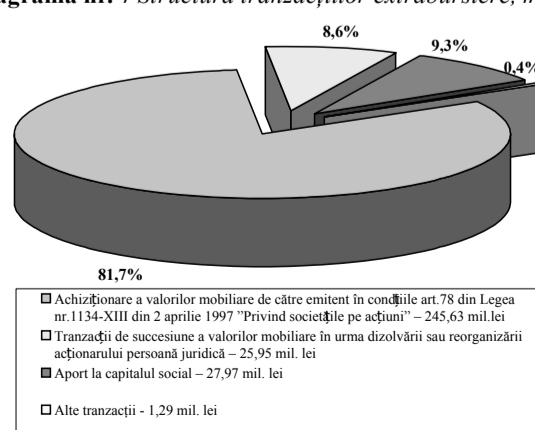

Diagrama nr. 7 Structura tranzacțiilor extrabursiere, mai 2014

Acționarii Băncii Sociale au ales-o pe Natalia Rahuba în funcția de președinte și președinte interimar al consiliului de administrație

Acționarii Băncii Sociale (BS) au ales-o în calitate de președinte al instituției și președinte interimar al Consiliului de Administrație pe Natalia Rahuba, în vârstă de 52 de ani, cu o experiență de muncă la BS de peste 15 ani.

Surse din Consiliul de Administrație al băncii au comunicat agenției INFOTAG că Banca Națională a emis chiar "a doua zi" un aviz pozitiv în privința candidaturii sale. Potrivit explicației interlocutorului agenției, motivul este că Natalia Rahuba deținea autorizație de la regulator, fiind membru al Consiliului de Administrație al BS și având dreptul de prima semnătură.

La majoritatea băncilor moldovenești, președintele băncii este aprobat de către Consiliul de Administrație ai cărui membri sunt aleși la adunarea generală a acționarilor și trec o procedură complicată de aprobare la Banca Națională. Și doar la Banca Socială și Moldova Agroindbank alegerea președinților băncii este prerogativa adunării generale a acționarilor.

INFOTAG precizează: *Natalia Rahuba are studii superioare, a absolvit Institutul Agricol din Chișinău, specialitatea – contabilitate. S-a născut în regiunea Cernăuți a Ucrainei. Până la venirea la BS a lucrat în calitate de contabil-șef, economist, vicedirector la mai multe companii.*

În Moldova se planifică impunerea pedepselor penale dure pentru încălcările în procesul de administrare a proprietăților structurilor financiare

Acestea sunt modificările la Codul Penal, votate în prima lectură de Parlament. Astfel, a fost propus ca distrugerea sau deteriorarea bunurilor structurilor financiare de către administratorii acestora, care au adus prejudicii în proporții deosebit de mari, vor fi pedepsite cu o amendă de la 500 la 1000 u.c. sau cu privațiune de libertate pe un termen de până la 5 ani.

Totodată, s-a propus introducerea unui nou articol potrivit căruia neaplicarea măsurilor necesare prevăzute de legislația în vigoare, de hotărârile BNM și regulamentul structurii financiare de către membrii organului său de conducere sau de acționari, dacă structurile financiare i-a fost adus un prejudiciu de peste 500 u.c., atunci responsabilii sunt amendați cu 400-800 u.c. sau privațiunea de libertate pe un termen de până la 1 an și privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe un termen de până la 3 ani.

Falsificarea sau distrugerea documentelor bancare, folosirea datelor false sau tănuirea datelor veridice de către administratorii structurilor financiare se pedepsește cu o amendă de 500-1000 u.c. sau privațiunea de libertate pe termen de până la 3 ani, cu lipsirea de dreptul de a ocupa anumite funcții pe o perioadă de 2-5 ani. De asemenea, aducerea structurii bancare la faliment prin acțiuni premeditate sau prin inacțiuni, inclusiv prin cheltuieli exagerate, vânzarea activelor băncii la prețuri mai mici decât costul real etc., va fi pedepsită cu o amendă de 2-3 mii u.c. sau privațiunea de libertate pe termen de 4-6 ani. Aceleași acțiuni comise de un grup de administratori sau acționari, sau cu scop de evitare a achitării datoriilor și relansarea afacerii bancare, se va pedepsi cu amendă de 2,5-3 mii u.c. sau privațiune de libertate de la 5 la 6 ani.

În Moldova va fi sporită eficiența administrării companiilor de stat și a pachetelor de acțiuni ale statului în societăți cu capital integral sau parțial de stat

Acest lucru este prevăzut de hotărârea adoptată de Guvern cu privire la delegarea drepturilor de administrare a proprietății de stat unor structuri specializate ale autorităților publice centrale.

Este vorba despre delegarea unor obligațiuni concrete de executare a controlului privind integritatea și eficiența utilizării proprietății de stat, numirea membrilor consiliilor de administrație și revocarea lor din funcții, la propunerea ministerelor Economiei și Finanțelor, numirea administratorilor companiilor de stat și eliberarea lor din funcție, la propunerea consiliilor de administrație, coordonarea înstrăinării, plasarea în gaj, arenda activelor companiilor de stat și a societăților cu capital de stat, administrarea terenurilor adiacente, executarea controlului privind corectitudinea calculării și plata la timp a dividendelor și a unei părți din profit în buget.

De asemenea, Agenția Proprietății Publice urmează să prezinte anual un raport privind administrarea proprietății de stat, care va include analiza activității economico-financiare a companiilor de stat și a societăților în care cota acțiunilor statului este de peste 30%, rezultatele administrării lor etc. Se mai prevede că Agenția, subordonată Ministerului Economiei, care în numele Guvernului exercită funcțiile de proprietar al acțiunilor, va transmite instituțiilor abilitate executarea dreptului de acționar și de reprezentare în ele a intereselor statului, în bază de contract. Guvernul a mai aprobat modelul-tip al acestui contract.

Guvernul a scutit 31 de întreprinderi de achitări la bugetul de stat

Guvernul a scutit 24 de întreprinderi de stat de la achitarea la bugetul de stat a unei părți din venitul net obținut în 2013. Acest fapt este prevăzut de hotărârea corespunzătoare a Cabinetului de miniștri, ce a intrat în vigoare vineri.

Potrivit agenției INFOTAG, printre întreprinderile scutite sunt: Cadastru, "Poșta Moldovei", Uzina de sticlă din Chișinău, Combinatul de vinuri Mileștii Mici.

Alte șapte întreprinderi mari, parțial cu capital de stat, au fost scutite de achitarea dividendelor din venitul pentru 2013. Acesta sunt: S.A. Barza Albă, combinatul de vinuri Cricova, Nord-Vest, uzina de tractoare Tracom, fabrica de covoare Floare-Carpet, combinatul de panificație Franzeluța, centrul expozițional Moldexpo.

Hotărârea obligă aceste întreprinderi să direcționeze venitul net pentru 2013 spre investire în dezvoltarea producerii cu capitalizarea ulterioară obligatorie (majorarea capitalului social). Vicepremierul, ministrul Economiei Valeriu Lazăr, a menționat că întreprinderile scutite de achitare au fost selectate în baza serviciilor de stat pe care le oferă sau pentru că implementează programe investiționale și au nevoie de resurse financiare.

El a subliniat că banii rămân în aceste întreprinderi cu condiția că resursele în cauză vor fi investite în dezvoltare.

La discutarea proiectului în Guvern, ministrul Finanțelor, Anatol Arapu, s-a pronunțat împotriva acestuia: "reieșind din situația cu suplimentarea bugetului de stat și consecințele crizei regionale".

"Avem nevoie de concurență reală în economie și este inadmisibil ca cineva să beneficieze de înlesniri", a argumentat ministrul.

InfoMarket

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații **Comisiei Naționale a Pieței Financiare**, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Capital Market anunță concurs pentru suplinirea funcției de manager de publicitate

Ziarul Capital Market anunță concurs pentru suplinirea funcției de manager vânzări a spațiilor publicitare în paginile ziarului și pe site-ul instituției www.capital.market.md.

Persoanele interesate pot expedia cererea și CV-ul la adresa gt@capital.market.md sau telefona la 022229445.

Redacția își anunță disponibilitatea de a colabora cu agențiile de publicitate.

Data limită: 30 iulie 2014.

Gazprom este gata să livreze Moldovei nu mai mult de 10 mlrd. metri cubi de gaze naturale în 2015-2017 în valoare de cel mult 3,5 mlrd. USD

O tranzacție care se înscrie în acești parametri între companiile Gazprom și Moldovagaz a fost aprobată de acționarii holdingului rus la adunarea lor generală.

Înțelegerea mai prevede că Moldovagaz va oferi Gazprom, în 2015-2017, servicii de organizare a transportării gazelor în regim de tranzit în volum nu mai mic de 25,4 mlrd. metri cubi, iar holdingul rusesc va plăti cel mult 76,2 mil. USD.

Este de menționat că Gazprom a redus, în 2013, volumul gazelor livrate în Moldova, inclusiv în regiunea transnistreană, cu 22,4%, până la 2,39 mlrd. metri cubi. Potrivit Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, în 2013, Moldova, fără Transnistria, a redus volumul gazelor achiziționate cu 5,9% în expresie fizică – până la 1,03 mlrd. metri cubi. În bani, valoarea gazului cumpărat s-a redus cu 5,1% – până la 4,92 mlrd. lei. Volumul gazului tranzitat prin Moldova spre Balcani, în 2013, a crescut cu 0,2% – până la 19,65 mlrd. metri cubi. Tranzitul gazelor rusești pe teritoriul Moldovei în țările balcanice este asigurat de companiile Moldovatrangaz și Tiraspoltrangaz. Tariful pentru tranzit este de 3 USD pentru pompaarea a 1 mie de metri cubi la fiecare 100 de km.

Moldovagaz este o companie moldo-rusă, creată în 1999. Cei mai mari acționari ai companiei sunt Gazprom, (50% din acțiuni), Guvernul Moldovei (35,33%) și administrația transnistreană (13,44%).

InfoMarket

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpresa: 67770
Poșta Moldovei: PM21700
EDITOR: CAPITAL MARKET Î.S.

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ

A PIEȚEI FINANCIARE

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: Iurie FILIP,

Elena VASILACHE, Eugeniu VIȚU,

Zoia TULBURE, Nadejda FILIP.

REDACTOR-ȘEF:

Ghenadie TUDOREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT:

Tatiana SOLONARI

Tel.: /373 22/ 229-335

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale:

capital@market.md, ziarulcm@gmail.com

TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115

(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

CONT BANCAR: 225139437,

c/f 1003600114204,

BC "Eximbank - Gruppo Veneto Banca", SA.,

fil.11, Chișinău, BIC EXMMMD2436

În ziar au fost utilizate știrile agenției

«Moldpres» și «InfoMarket»

Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.

Orice articol publicat în "Capital Market" reflectă punctul

de vedere al semnatarului, care nu neapărat coincide

cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se

permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia "Edit Tipar Grup"

Grigore VARANIȚA:

“Portabilitatea numerelor – benefică atât pentru utilizatorii de telefonie, cât și pentru furnizorii de servicii telefonice”

Interviu acordat în exclusivitate ziarului Capital Market de către directorul Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI), Grigore Varanița

– Dle director, la 1 iulie curent s-a împlinit un an de la lansarea portabilității numerelor telefonice în R. Moldova. Cum apreciați rezultatele acestui proces?

– Pot spune cu certitudine că obiectivele proiectului de implementare a portabilității numerelor în Republica Moldova au fost atinse, iar lansarea, în iulie 2013, a serviciului de portare a numerelor telefonice a devenit unul din principalele evenimente ale anului 2013 în sectorul comunicațiilor electronice din țara noastră. Portabilitatea numerelor a dat un nou impuls concurenței, a generat lansarea unor oferte noi la prețuri accesibile pentru utilizatori, reducerea diferențelor dintre tarifele pentru apelurile în rețea și în afara rețelei, sporirea investițiilor în infrastructură.

Odată cu implementarea portabilității numerelor, Republica Moldova s-a aliniat celor peste 70 de state ale lumii, inclusiv celor 28 de țări-membre ale Uniunii Europene, unde portabilitatea funcționează de mai mulți ani. Lansarea serviciului de portare a numerelor a adus beneficii importante atât utilizatorilor de telefonie, care pot beneficia de oferte mai atractive, fără a-și schimba numărul de telefon, cât și pentru furnizorii acestui tip de servicii, care își pot crește cota de piață.

Esențialul este că portabilitatea numerelor a oferit utilizatorilor o mai mare libertate de alegere a furnizorului, înlăturând, astfel, încă o piedică importantă din calea dezvoltării concurenței pe piața de telefonie. Disponibilitatea portabilității numerelor a creat o presiune concurențială suplimentară asupra furnizorilor de servicii, presiune care i-a determinat să depună eforturi mai mari pentru menținerea clienților lor prin programe de fidelizare mai avantajoase și, totodată, să propună oferte mai atractive și condiții mai bune de furnizare a serviciilor pentru a atrage noi clienți. Prin urmare, rezultatul implementării portabilității numerelor este reflectat nu numai de cuantumul numerelor telefonice portate, dar, mai ales, de eforturile depuse de furnizori în scopul păstrării clienților lor.

Este important să reținem că toate cheltuielile legate de implementarea portabilității numerelor în rețelele de telefonie mobilă și fixă au fost suportate de către furnizori. Totodată, spre deosebire de unele țări europene, nici un furnizor implicat în procesul de portare a numerelor nu percepe vreo taxă de la utilizatori pentru prestarea acestui serviciu.

– Ce schimbări a generat portarea numerelor pe piața de telefonie mobilă și pe cea de telefonie fixă?

– După un an de la lansare, putem afirma că portabilitatea numerelor evoluează bine: numărul portărilor crește, în timp ce numărul plângerilor este în continuă scădere, libertatea utilizatorilor de a-și păstra numărul

rul când aleg alt furnizor încurajează concurența, aceasta se vede cu ochiul neînarmat – ofertele sunt tot mai variate și atractive, iar furnizorii continuă să investească în rețele și tehnologii noi.

Avem tot temeiul să spunem că portabilitatea numerelor și-a atins unul din scopurile sale principale: stimularea concurenței între furnizori, factor care a adus beneficii importante utilizatorilor de telefonie. Odată cu lansarea portabilității numerelor, cei trei furnizori de telefonie mobilă și un furnizor de telefonie fixă au propus o gamă largă de noi oferte atractive pentru a atrage noi abonați și pentru a-i menține pe cei existenți. Aceste oferte conțineau, în premieră pentru Republica Moldova, convorbiri telefonice nelimitate cu toate rețelele de telefonie din țară, trafic de Internet mobil, SMS și apeluri internaționale la prețuri mai reduse.

Analiza ANRCETI arată că abonații serviciilor de telefonie mobilă, care beneficiază de noile oferte puse în aplicare după 1 iulie 2013, achită pentru același volum de servicii, consumat până la lansarea portabilității numerelor, sume mai mici. Dacă până la 1 iulie 2013 acești abonați achitau lunar peste o sută – două sute de lei sau chiar mii de lei pentru apeluri în rețea și în afara rețelei, iar după fiecare lună, în unele cazuri, plăteau suplimentar și pentru apelurile efectuate extra pachet, atunci în prezent ei achită doar tariful pentru pachetele de servicii cu minute de convorbiri nelimitate. În concluzie vreau să subliniez că utilizarea noilor oferte lansate de furnizorii de telefonie mobilă și fixă, în special cele care includ convorbiri nelimitate cu orice rețea telefonică din Republica Moldova, dar și cele care includ minute de convorbiri internaționale sau trafic de Internet, a permis abonaților să beneficieze de tarife reduse la serviciile de telefonie.

– În procesul de implementare a portabilității numerelor, cât de corecti au fost furnizorii de telefonie mobilă în raport cu clienții, pe de o parte, și cu concurenții, pe de altă parte?

– În primele luni după lansarea portabilității numerelor au fost depistate probleme legate de conduita unor furnizori de telefonie mobilă. În scopul menținerii clienților săi și/sau atragerii unor clienți noi, acești furnizori au făcut uz de o politică agresivă de marketing în proiectele de publicitate, de metode administrative de influență, au admis acțiuni de recuperare a abonaților lor (winback) și activități tehnologice abuzive față de abonații dispuși să-și porțeze numerele de telefon în rețelele altor furnizori. După intervențiile de rigoare ale ANRCETI, problemele în cauză au fost în scurt timp depășite.

– Câți abonați ai serviciilor de telefonie mobilă și fixă au beneficiat timp de un an de opțiunea de păstrare a numărului de telefon la trecerea în altă rețea?

– În acest răstimp (până la 1 iulie 2014) au fost portate în total 44 720 numere, dintre care 40 376 (90%) sunt numere de telefonie mobilă și 4 344 (10%) – de telefonie fixă. La moment, ponderea numerelor mobile portate în raport cu cuantumul total al numerelor de acest tip atribuite furnizorilor alcătuiește 0,8%, iar cea a numerelor de telefonie fixă – 0,3%. La întrebarea, dacă numerele portate până în prezent sunt multe sau puține, aş răspunde în felul următor. Destul de multe pentru a ne spune că portabilitatea funcționează și că utilizatorii de telefonie din Republica Moldova știu despre existența acestui serviciu. Nu extrem de multe, ceea ce ne spune că furnizorii de telefonie depun eforturi mari pentru a-și păstra clienții prin oferte mai avantajoase. Aname acesta și este rolul portabilității: de a

da, pe de o parte, mai multă libertate de alegere și mai multă putere de negociere utilizatorilor de telefonie în relația cu furnizorii, iar, pe de altă parte, de a le da furnizorilor un motiv în plus să depună eforturi suplimentare pentru a-și păstra clienții și a atrage clienți noi.

– În segmentul de telefonie mobilă, care furnizor are cele mai multe numere primite prin portare? Dar în segmentul de telefonie fixă?

– În ceea ce privește numărul de portări realizate de către fiecare furnizor de telefonie mobilă în calitate de furnizor acceptor (portări către propria rețea), cele 40 376 de numere mobile portate se împart astfel: S.A. „Moldcell” a primit 24 812 numere, S.A. „Orange Moldova” – 8 038 numere și S.A. „Moldtelecom” („Unitel”) – 7 526 numere. Cele 4 344 de numere fixe au fost portate în rețelele a 18 furnizori de telefonie fixă. Dintre acestea, cele mai multe numere au fost portate către rețelele „Starnet Soluții” S.R.L. (2351), S.A. „Orange Moldova” (1 231) și „Arax-Impex” S.R.L. (238).

– Pe durata desfășurării procesului de portabilitate a numerelor, au fost înregistrate plângeri din partea clienților privind încălcarea termenului de portare? În același context, au fost consemnate cazuri, în care clienții și-au retras cererea de portare?

– La ANRCETI nu au parvenit plângeri despre depășirea termenului de portare a numerelor. Conform reglementărilor în vigoare, durata procesului de portare a numerelor este de până la 5 zile lucrătoare de la depunerea de către abonat a cererii respective, cu excepția cazurilor când acesta solicită un termen mai mare, dar care nu poate depăși 30 de zile calendaristice. Timp de un an în rețelele de telefonie mobilă, în termen de până la 5 zile lucrătoare, au fost portate 37 675 numere (93%), iar în termen de până la 30 de zile calendaristice – 2 701 numere (7%). Respectiv, în rețelele de telefonie fixă – 2 616 numere (60%) – în termen de până la 5 zile lucrătoare și 1 728 de numere (40%) – în termen de până la 30 zile calendaristice.

Este adevărat că, în primele luni după lansarea portabilității numerelor, la ANRCETI au parvenit peste 20 de reclamații, în care autorii acestora au semnalat despre acțiunile abuzive ale unor furnizori de telefonie mobilă față de abonații dispuși să-și porțeze numerele de telefon în rețelele altor furnizori, precum și despre problemele tehnice apărute în cadrul procesului de portare a numerelor, inclusiv cele legate de respingerea cererii de portare. Printre cele mai des întâlnite motive de respingere a cererii de portare s-au numărat necorespondența dintre numărul SIM – ului și numărul pentru care se solicită portarea, introducerea greșită a adresei de instalare a numărului de telefon.

– Cum a influențat portabilitatea numerelor veniturile companiilor de telefonie mobilă? A presupus aceasta noi investiții în personal, echipament, campanii de informare etc.?

– Spuneam mai sus că toate cheltuielile legate de implementarea portabilității numerelor în rețelele de telefonie mobilă și fixă au fost suportate de către furnizori. Dânsii au făcut investiții atât în rețele, în sistemele de operare, soluții tehnice operaționale și administrative necesare funcționării portabilității numerelor, cât și în instruirea personalului și derularea proiectelor de publicitate. Conform datelor prezentate ANRCETI de către furnizori și Administratorul bazei centralizate de date pentru portabilitatea numerelor, aceștia au investit în total, pentru implementarea acestui proiect, circa 66,5 mil. lei. În ceea ce privește impactul portabilității numerelor asupra veniturilor obținute de cei trei furnizori de telefonie mobilă, putem spune că aceste venituri nu au suferit schimbări semnificative.

– Companiile de telefonie mobilă s-au întrecut în oferte din cele mai avantajoase cu minute nelimitate în rețea, apeluri gratuite pe teritoriul țării, dar și convorbiri peste hotare. Cum credeți, ce se va întâmpla după 1 iulie, când va începe să expire durata acestor contracte convenabile? Operatorii vor veni cu noi reduceri de tarife sau, dimpotrivă, ne putem aștepta la noi scumpiri?

– Întrucât ANRCETI nu reglementează tarifele cu amănuntul la serviciile de telefonie mobilă, putem spune că mărimea acestor tarife, după 1 iulie curent, va depinde de situația de pe piață și de planurile de marketing ale fiecărui furnizor. Specialiștii ANRCETI sunt de părere că furnizorii implicați în procesul de portare a numerelor vor lansa noi oferte atractive pentru utilizatorii serviciilor de telefonie.

– În opinia Dvs., cum va evolua piața de telefonie mobilă în perioada următoare? Sunt posibile schimbări tectonice cu redistribuirea cotelor de piață?

– Atâta timp cât ofertele și tarifele aplicate de furnizorii de telefonie mobilă vor fi, ca și în prezent, asemănătoare, schimbări tectonice cu redistribuirea cotelor de piață nu vor avea loc. Experiența internațională arată că după implementarea portabilității numerelor, schimbări majore pe piață au avut loc doar în țările unde unul sau câțiva furnizori au lansat oferte mult mai ieftine decât concurenții săi. De exemplu, în Franța, compania Free a lansat, spre deosebire de concurenții săi care aveau zeci de planuri tarifare, doar 2 planuri tarifare ieftine, fapt care i-a permis să-și crească în mod simțitor cota de piață.

În ceea ce privește evoluția de mai departe a pieței de telefonie mobilă, ANRCETI consideră că în următorii 2-3 ani pe piața respectivă va continua încetinirea ritmului de creștere a veniturilor obținute din vânzarea serviciilor. Acest trend, atestat în ultimii ani, este cauzat de atingerea fazei de maturizare și saturare a acestei piețe, pe de o parte, și, pe de altă parte, de utilizarea de către abonații de telefonie mobilă a aplicațiilor Over-the-top (OTT) (Skype, WhatsApp, Viber etc.) pe dispozitive alternative, precum calculatorul, smartphone-ul etc.

Interviu realizat de Lilia ALCAZĂ

Piața de microfinanțare parcurge o recuperare lentă a indicatorilor de până la criză

Raportul anual al Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF) arată că, pe parcursul anului trecut, sectorul de microfinanțare din Moldova, reprezentat de organizațiile de microfinanțare și asociațiile de economii și împrumut, a avut o evoluție constantă a principalilor indicatori de activitate. Experții economici cred că sunt puține șanse ca în anul curent, acest sector să înregistreze o creștere spectaculoasă, cu atât mai mult cu cât prognoza de creștere economică a țării este una destul de rezervată.

“În linii generale, anul trecut, sectorul a înregistrat o creștere destul de bună atât ca profitabilitate, cât și ca portofoliu de împrumuturi, precum și ca active, însă, aceasta e limitată de evoluția economiei naționale, per ansamblu”, susține Ion Tornea, expert “IDIS Viitorul”.

Potrivit raportului CNPF, în 2013 activele sectorului de microfinanțare au însumat circa 2913,2 mil. lei, într-o creștere de 30,8% față de anul precedent. Această creștere se datorează organizațiilor de microfinanțare, activele cărora au fost de 2509,4 mil. lei. Eficiența utilizării activelor și a capitalului propriu de către entitățile a avut o rată de rentabilitate de circa 7,4% și, respectiv, 19,0% față de anul 2012. Acest fapt a fost condiționat de majorarea semnificativă a valorii profitului net de circa două ori pe parcursul anului 2013, se arată în raport. În același timp, activitatea sectorului a fost susținută de împrumuturile și creditele donatorilor externi, valoarea acestora fiind de 1280,4 mil. lei.

“Structura surselor atrase nu poate fi prezentată în cifre exacte, deoarece nu se conține în rapoartele financiare ale acestor instituții. În prezent, lipsa supravegherii este doar în dezavantajul organizațiilor de microfinanțare, mai ales că din practicile internaționale știm că supravegherea este o garanție pe care statul o acordă în cazul creditorilor externi. Cred că acesta este unul dintre motivele din care donatorii externi sunt mai reticenti când vine vorba să facă investiții de capital în aceste organizații”, explică Aurica Doina, membrul Consiliului de administrație al CNPF. În viziunea ei, donatorii externi ar mai fi deranjați și de forma organizatorico-juridică a organizațiilor de microfinanțare. Potrivit Auricăi Doina, doar două dintre acestea sunt societăți pe acțiuni, restul – societăți cu răspundere limitată, care nu asigură suficientă transparență activității acestora.

Portofoliul de împrumuturi acordate de către entitățile de microfinanțare pe parcursul anului 2013 a înregistrat o pondere de circa 2,23% din PIB, dintre care sectorul AEÎ – 0,33%, iar al OMF – 1,9%. “Rata de penetrare a populației cu serviciile de microfinanțare este calculată din numărul de beneficiari raportată la populația total activă. E același lucru cum am calcula adâncimea sectorului sau valoarea împrumuturilor acordate la PIB. Cred că este o cifră relativă”, spune Ion Tornea. “Chiar dacă sectorul de microfinanțare este în creștere, începând cu anul 2010, acesta încă nu și-a revenit și nu a atins nivelul anului 2008. Aș da și o apreciere: în prezent, acesta este chiar la nivelul anului 2006. Deci, este încă mult de lucru”, menționează expertul independent.

OMF FUNCȚIONEAZĂ BINE, DAR NU-ȘI EXTIND ARIA DE ACTIVITATE

“În ultima perioadă, numărul organizațiilor de microfinanțare (OMF) a crescut, în mediu, cu 12 unități anual. Deci, există cerere pentru produsele acestor entități. În primii ani de activitate OMF aproape că nu au adus profit, ulterior multe și-au demonstrat funcționalitatea. Astfel, în prezent, circa 15 organizații de microfinanțare au un portofoliu de active de peste zece milioane de lei”, precizează Aurica Doina.

Specialiștii susțin că majorarea profitului net cu circa 16,9%, în raport cu anul precedent, se datorează creșterii portofoliului de împrumuturi acordate cu 19,3% față de perioada precedentă, iar creșterea rentabilității activelor, în comparație cu anul precedent, denotă faptul că organizațiile de microfinanțare au efectuat investiții, preponderent, în active generatoare de dobânzi cu o profitabilitate sporită.

Dacă analizăm structura împrumuturilor acordate, cea mai mare pondere de 55,8% revine împrumuturilor acordate de OMF pe un termen mediu de la un an până la cinci ani, dintre acestea 82,7% sunt garantate. “Comparativ cu anul precedent, am constatat că organizațiile de microfinanțare aplică o politică mai prudentă de gestiune a portofoliului de împrumuturi, adică ele își asigură riscurile de nerambursare a împrumuturilor acordate pe măsură ce termenul de scadență al acestora crește”, explică Aurica Doina.

“Problema acestor organizații este că nu prea le reușește să crediteze activ business și din acest considerent pierd în competiția cu băncile care, din start, au avantajul economiilor de scală și sunt bine capitalizate. În plus, împrumuturile oferite de organizațiile de microfinanțare sunt mai scumpe ceea ce face ca acest sector să pătrundă și să atragă clienți mai greu. OMF au luat o poziție bună până la criză, atunci când s-au orientat rapid spre acordarea împrumuturilor pentru procurarea imobilelor. Din păcate, astăzi piața imobiliară nu mai înregistrează acele salturi și, respectiv, sectorul de microfinanțare trebuie să găsească o altă nișă”, consideră expertul. El susține că miza pentru acestea ar fi să pătrundă în acele regiuni unde nu pătrund băncile, adică în raioane și localitățile rurale. În prezent, circa 80% dintre OMF sunt localizate în municipiul Chișinău și sunt orientate spre creditarea persoanelor fizice.

AEÎ AU ACORDAT MAI MULTE ÎMPRUMUTURI

Datele raportului CNPF arată că sistemul AEÎ în anul 2013 a înregistrat un profit net în mărime de 19,6 mil. lei sau cu 78,2% mai mult decât în anul precedent. Totodată, veniturile din dobânzile aferente împrumuturilor acordate s-au majorat cu 9,2 mil. lei, iar cheltuielile pentru dobânzile aferen-

te depunerilor de economii s-au majorat cu 2,8 mil. lei sau cu 19%.

“Creșterea portofoliului de împrumuturi a fost generată, în primul rând, de calitatea produselor oferite de asociații. În ultima perioadă, mai multe asociații de economii și împrumut au operat schimbări de management, respectiv aceste acțiuni nu au putut să nu aibă repercusiuni asupra situației generale”, menționează directorul executiv al Asociației Centrale a Asociațiilor de Economii și Împrumut (ACAEÎ), Victor Trocin. El a menționat că mai multe asociații și-au mărit portofoliul de împrumuturi, întrucât au beneficiat de linia de creditare a proiectului IFAD. Astfel, asociațiile au mărit valoarea împrumuturilor acordate membrilor săi, acestea ajungând la 50 mii de lei fără gaj și de până la 120 mii de lei cu gaj.

La finele anului 2013, volumul consolidat al activelor AEÎ a constituit 403,9 mil. lei. În volumul total al activelor, 69,7% revine AEÎ ce dețin licență de categoria B. Majorarea volumului consolidat al activelor în raport cu anul 2012 cu 20,7 la sută este datorată majorării mărării împrumuturilor acordate cu 21,2%. Anul trecut, AEÎ au acordat împrumuturi în valoare totală de 331,9 mil. lei, se arată în raportul CNPF.

Directorul ACAEÎ susține că în acest an, sectorul asociațiilor de economii și împrumut ar putea înregistra o creștere a portofoliului de minim 10%, întrucât este un an ceva mai complicat pentru existența acestor entități. “Problemele care au avut loc în structura celui mai mare creditor al sectorului, Corporației de Finanțare Rurală, au avut un impact negativ asupra activității asociațiilor. În rezultat, unele dintre ele și-au pierdut sau au ratat o parte dintre clienți și acum trebuie să lucreze intensiv ca lucrurile să ia o întorsătură pozitivă”, conchide Victor Trocin.

PREVIZIUNI PENTRU ANUL CURENT

“Valoare istorică cea mai mare a fost în 2008. Cred că dacă atingem acel nivel, putem vorbi despre careva perspective. Deocamdată, este o creștere destul de lentă legată de specificul sectorului respectiv, mai ales că merge în paralel cu cererea pentru sectorul imobiliar, deoarece se știe că alt tip de business este creditat mai puțin de aceste organizații”, menționează Ion Tornea. El susține că în urma crizei imobiliare, organizațiile de microfinanțare au avut mai mult de suferit decât sistemul bancar, întrucât au pierdut o mare parte dintre clienții care au contractat astfel de împrumuturi. “Nu cred că putem să ne așteptăm la o creștere spectaculoasă până la sfârșitul anului curent, ritmul va fi același ca și în anii precedenți. Până la urmă, cea mai mare greutate pentru sector sunt limitările care vin din economia țării”, crede expertul.

Lilia PLATON

Evoluția activității de microfinanțare, mil. lei

Indicatorul	2012			2013			2013 față de 2012 (%)
	AEÎ	OMF	TOTAL	AEÎ	OMF	TOTAL	
Împrumuturi acordate	273,9	1590,1	1864,0	331,9	1897,0	2228,9	119,6
Total active	334,5	1892,9	2227,4	403,9	2509,4	2913,3	130,8
Profitul net	11,0	90,9	101,9	19,6	197,2	216,8	212,8

Sursa: CNPF

Guvernul Moldovei a aprobat Nomenclatura combinată a mărfurilor care prevede, printre altele, revederea taxelor vamale

Vicepremierul, ministrul Economiei, Valeriu Lazăr, a menționat că, în prezent, în țară sunt în vigoare acte diferite – Nomenclatura mărfurilor și Tariful vamal. Urmează ca Nomenclatura combinată a mărfurilor să înglobeze într-un singur document nomenclatoarele tarifare și statistice, precum și tarifele vamale pentru import.

Aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor se înscrie în procesul de pregătire pentru implementarea zonei de comerț liber, aprofundat și atotcuprinzător dintre Moldova și UE. De asemenea, este un angajament asumat de țara noastră odată cu aderarea la OMC pentru acordarea legislației naționale la standardele internaționale, armonizarea sistemului național cu cel european. Nomenclatura combinată a mărfurilor va permite asigurarea unui sistem unic de codificare pentru mărfurile importate și exportate, aplicarea taxelor vamale la import, va permite perfecționarea evidenței statistice și schimbul de informații privind circulația externă a mărfurilor. În același timp, potrivit lui Valeriu Lazăr, documentul prevede majorarea taxelor vamale pentru mărfurile care concurează direct cu producția similară autohtonă. Majorarea va fi aplicată la limita maximă posibilă, convenită anterior cu OMC.

De asemenea, vor fi micșorate taxele vamale la importul materiei prime. Ținând cont de faptul că Serviciul Vamal, dar și companiile vor avea nevoie de o perioadă de adaptare, Nomenclatura combinată a mărfurilor va intra în vigoare de la 1 ianuarie 2015.

AIPA a înregistrat primul dosar în cadrul Programului de granturi investiționale privind facilitarea accesului la piețele de desfacere

La oficiul teritorial al Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură din orașul Bălți a fost înregistrată prima cerere, depusă de șase producători agricoli din satele Văratice și Măliești, raionul Râșcani, uniți în cooperativă de întreprinzători “Fruva Natural”.

Ei au elaborat un plan investițional de circa 12 mil. lei, dintre care mai mult de jumătate este contribuția proprie, iar 4,2 mil. lei speră să obțină sub formă de grant în cadrul programului. Investițiile vor fi îndreptate spre construcția pe teritoriul plantațiilor a unei hale, procurării unui frigider cu o capacitate de 1000 tone și a echipamentului pentru sortarea fructelor. Specialitatea cooperativei este producerea merelor și prunelor. Pe o suprafață de 55 hectare producătorii obțin anual o roadă de 1000 tone de mere. Producătorii au menționat că speră să obțină în 3-4 ani o roadă de până la 4000 tone anual.

Totodată, dacă le reușește instalarea frigiderului, nu vor mai fi nevoiți să vândă fructele în mod de urgență la prețul de 3-5 lei per kg intermediarilor. Acest lucru le va permite să încheie contracte mai avantajoase. AIPA amintește că cererile de participare la programul de granturi investiționale pot fi depuse până la 30 iunie 2014, iar dosarele vor fi examinate pe parcursul a circa 25 de zile. Următoarea etapă de selectare a cooperativei agricole va avea loc în toamna acestui an. În 2015-2017, vor mai fi organizate 6 runde de selectare.

Bugetul celor două programe de granturi în cadrul proiectului Agricultură Competitivă MAC-P este de 10 mil. dolari SUA. În special, bugetul primului program pentru facilitarea accesului la piețe este de 7 mil. de dolari, iar al doilea program, cu un buget de 3 mil. de dolari, este orientat spre îmbunătățirea capacităților de producere prin folosire rațională a terenurilor. Programele sunt pentru 4 ani. Mărimea granturilor acordate unei cooperative nu poate depăși 50% din suma necesară pentru investiții, dar nu poate fi mai mare de 350 mii de dolari SUA.

InfoMarket

“Airbagurile” economiei Moldovei

Într-o replică neoficială la unul din reportajele noastre privind rolul Băncii Naționale a Moldovei în creșterea masei monetare și, în consecință, presiunea asupra leului, Guvernatorul BNM, Dorin Drăguțanu, ne-a “muștrat” pe bună dreptate, declarând că de fapt rolul Băncii Centrale nu constă în susținerea cursului valutar, ci a nivelului inflației. Totodată, intervențiile valutare și, în consecință, fluctuațiile valutare sunt unele din instrumentele folosite de BNM în atingerea scopului său de bază.

Într-adevăr, lucrurile stau exact așa. Și Banca Națională are mult mai multe instrumente pentru susținerea nivelului inflației în cadrul stabilit. Dar, devalorizarea sau revalorizarea valutei naționale influențează direct nivelul inflației, la fel și invers. Deci, săpăm mai adânc.

Am început de la faptul că în noiembrie 2011, Banca Națională a redus, în patru etape, adică în patru luni, rata de refinanțare de la 10% la 4,5% anual.

Dar trebuie să examinăm lucrurile de mai devreme, din 2008, când Europa și SUA deja erau atacate de criza economică mondială, iar Moldova doar se pregătea de consecințele ei, ca un ecou al exploziei.

Încă la începutul anului 2008, Banca Națională a ridicat rata de refinanțare, care era și așa destul de înaltă, de la 16% la începutul anului până la 18,5% în luna mai, iar mai târziu a decis reducerea acesteia.

În mai puțin de 1,5 ani, deja în septembrie 2008, rata de bază a ajuns la nivelul său minim istoric – 5% anual. Pentru orice piață, chiar și una în curs de dezvoltare cum este cea moldovenească, o atare reducere – de 3,7 ori! – într-o perioadă atât de scurtă, trebuie să aibă motivația sa.

Reducerea ratei de bază, scade din presiunea creditară asupra businessului. Pe de altă parte, nimeni nu se grăbește să contracteze împrumuturi într-o perioadă de criză.

Totodată, este FOARTE important un mic detaliu. Din 2008 până în aprilie 2009, rata VMS a fost atât de risipitoare pentru buget (de la 15% la 23%), încât în aceste condiții orice bancă comercială, într-o etapă de criză, mai degrabă și-ar fi plasat cu plăcere mijloacele sale libere în VMS, decât în credite de risc.

Și băncile care au acumulat lichiditate își direcționează resursele pe segmentul cu un grad înalt de lichiditate – valorile mobiliare de stat.

Înțelegând asta, BNM decide reducerea bruscă a ratei de bază, deoarece anume de această rată este legată piața VMS. Bani, cu adevărat, merg pe piața VMS, iar acolo deja îi așteaptă... rate reduse.

Atrageți atenția, cât de brusc a căzut rentabilitatea pe rata VMS, direct reflectând reducerea ratei de bază.

Ceea ce indică direct asupra dependenței ratei VMS de rata de bază a Băncii Naționale. Și asta înseamnă că au fost determinate și cauzele reducerii bruște a ratei de bază în 2009.

Obiectivul de bază al BNM este menținerea nivelului inflației în cadrul prognozat. Anume acest obiectiv, reducerea inflației, a fost soluționată de BNM în perioada dintre anii 2001 – 2008.

În această perioadă, cifrele reale ale inflației au fost mai mari decât cele prognozate de Banca Națională și nimeni nu a reușit să mențină inflația în parametrii planificați.

În anul 2009 criză oferă o astfel de oportunitate. La finele anului 2009, inflația din Moldova a fost ZERO! Și asta după 12,7% în anul precedent, 2008.

Banca Națională ar fi trebuit să ia situația sub control și să nu permită inflației să crească atât de brusc. Nu a fost să fie și în 2009, în prognozele sale pentru anul 2010, BNM stabilește un nivel al inflației de 7,7 procente și chiar ajunge la el. Pentru anul 2011, prognoza BNM este și mai mare – 9,6 procente, dar în realitate nu o atinge și în final inflația înregistrează 7,6%.

Retragere necesară. Dorin Drăguțanu a fost numit în funcția de Guvernator al BNM în noiembrie 2009, nefiind anterior funcționar al Băncii Centrale și astfel ne-cunoscând încă bucătăria internă. De aceea, puțin probabil că a reușit la acea vreme să intre în toate detaliile pentru a putea corecta situația în anii 2010-2011.

Și aici ajungem la partea cea mai interesantă. Vă amintiți finele anului 2011, Banca Națională scade brusc rata de bază – de la 10% la 4,5% deja în februarie 2012. Care este cauza? Acum Banca Națională adoptă o strategie nu atât de reducere a nivelului

inflației, cât pentru menținerea ei în cadrul nivelului de 5% anual, plus – minus 1,5 puncte procentuale. Dar cum poți menține prognoza stabilită pentru anul 2012 dacă “poziția de start”, adică inflația pentru anul precedent, este de 7,6%. Trebuie redusă baza și încă brusc.

În anii 2008-2009, Banca Națională a redus rata de bază pentru că se pregătea de criză, astfel a încercat să pregătească “airbagul” pentru economie, care a intrat în stagnare, pentru că o rată de bază mică stimulează rate mici la credite și trebuie să ducă la dezvoltarea economiei.

Se atestă un “eșec” în anul de criză 2009 și... cât ar fi de straniu, un nou “eșec” la începutul anului 2012. Dar, dacă patru ani în urmă acest fenomen era argumentat de criza mondială, atunci prin ce se explică în anul 2012?

Și tocmai în 2012, BNM a început intervențiile valutare puternice prin cumpărarea valutei și astfel majorarea masei monetare. Această practică a fost continuată și în anul 2013, ceea ce într-un final a reprezentat o presiune asupra cursului leului.

Pe de o parte, BNM are menirea să susțină nivelul inflației și a depus eforturi serioase pentru a ieși din indicatorul cu două cifre a anilor 2003-2008. După anul 2009, când inflația a scăzut la zero, BNM și-a schimbat prioritățile și nu mai menține inflația, ci o creează. În 2010 planifică inflația la nivel de 7,7 la sută anual, dar de fapt aceasta a constituit 7,4 la sută.

Abia peste doi ani, în 2012, BNM stabilește o marjă de 5 la sută pentru inflație, creându-i un cadru de plus-minus 1,5 puncte procentuale.

Reiese că deja din februarie 2012, nivelul inflației se menține în cadrul Băncii Naționale – 5% plus – minus 1,5 puncte procentuale – adică de la 3,5 la 6,5% anual. Este clar că inflația indicată de BNM de 5% – este o rată

supraevaluată. Era nevoie de o corectare la nivel de 3,5%, plus – minus un punct.

Pentru a menține inflația în nivelul de cinci procente, dar urmărind tendințele economiei, BNM nu aplică corectarea prognozelor sale și a cadrului, ci face intervenții valutare cu scopul de a menține nivelul inflației în cadrul prevăzut.

Și acest lucru are loc pe fondul unei rate de bază reduse, pe care BNM o micșorează în aprilie 2013 cu încă un punct – până la 3,5 la sută anual.

Banca Națională susține că motiv pentru intervențiile sale valutare din anii 2012-2013 a servit necesitatea susținerii nivelului inflației în cadrul prevăzut. Adică, Banca nu-l poate menține mai sus de 5% și încearcă să facă acest lucru prin intervenții valutare.

Deci, au fost reale motivele care ar putea justifica scopul BNM și ar impune Banca să facă intervenții valutare în volume colosale în vara anului 2012 și vara anului 2013?

Dar anume aceste intervenții, credem, au și fost punctul de pornire pe drumul, care a dus la devalorizarea ulterioară a leului.

Ce avem într-un final?

- Rata de bază redusă și în consecință, pierderea investitorilor;
- Rate reduse la credite și depozite;
- Devalorizarea valutei naționale.

Și... un nivel relativ redus al inflației... până când.

Da, indicatorul inflației de la noi este definit ca pentru țări în curs de dezvoltare, la nivel de 5%. În țările UE, normalitate este indicatorul de 2%. Și atunci când în 2009 câteva țări ale UE, care nu fac parte din zona europeană, au decis să-și devalorizeze valuta, Banca Europeană Centrală s-a expus destul de dur:

Din declarația BEC: “Capacitatea unor state ale Uniunii Europene de a-și devaloriza valuta, cu scopul de a obține facilități econo-

mice, pune în pericol integritatea întregii piețe”. Atunci, această declarație viza Polonia și Ungaria, care au operat devalorizări de valută, făcând mărfurile lor mai competitive pe piața europeană, în primul an post-criză.

Moldova este o țară puternic dependentă de importuri și devalorizarea valutei sale pe de o parte trebuie să stimuleze exportul, atunci din contul mărfurilor importate (or, Moldova încă nu este în capacitatea de a se auto-asigura cu cele necesare, în primul rând cu resurse energetice) presiunea devalorizării valutei asupra inflației va fi nu doar inevitabilă, dar și foarte puternică.

Iată și poziția Fondului Monetar Internațional, prezentată în 2009 de Johan Mathison, reprezentantul de pe atunci al FMI în Moldova, care a comentat devalorizarea valutei de atunci din România și Bulgaria. Ne cerem scuze pentru imposibilitatea traducerii mot-a-mot.

FMI considera atunci că: “dacă nu se face acest lucru (nu va fi devalorizată valuta națională), cursul va fi supraapreciat și atunci va apărea o situație care va contribui la păstrarea cererii și a interesului înalt pentru importuri”. De aceea, recomandările FMI în condițiile unei crize de durată sunt următoarele: “Airbagurile pentru economia țării nu sunt rezerve valutare, ci cursul valutei naționale. Iar rezervele valutare servesc doar ca resursă, care nu permite să se ajungă la situația în care cursul să se prăbușească peste noapte”.

Se poate vorbi mult despre rolul Băncii Naționale în devalorizarea valutei și susținerea nivelului inflației.

Realitatea economică vorbește despre faptul că o rată de bază înaltă temperează ritmul inflației, deoarece se scumpesc creditele. Dar în același timp, țara devine mai atractivă pentru investitori, ceea ce scumpește cererea pentru valută națională. Dacă este invers, atunci ratele reduse stimulează creșterea economică, dar țara pierde investitori și se reduce cererea pentru valuta națională.

Este important să se găsească un echilibru și să nu se facă valuri puternice. Banca Centrală mai are rezerve și “vânt” pentru a opri valurile cursului valutar, doar trebuie să le folosească. În caz contrar, scopul său de bază – inflația – nu va mai putea fi menținut.

Or, tendințe pentru asta există, din păcate. Dacă cursul leului va trece de pragul psihologic de 14 lei per dolar, devalorizarea valutei nu se va opri. Adică, dacă până la acest prag cursul vine temperat, sau atent... atunci, depășindu-l, va fi de neoprit, deoarece cererea va prevala asupra ofertei.

În această săptămână, la una din casele de schimb valutar, un bun cunoscut de-al meu a zis: “astăzi nu sunt probleme la vânzarea valutei, sunt probleme la achiziționarea ei”.

Concluziile le faceți singuri.

InfoMarket

Tranzacții cu valori mobiliare ale emitenților din Republica Moldova, pe piața bursieră (Perioada 23-27 iunie 2014)

Data tranzacției, ora	codul ISIN	Denumirea emitentului	Preț (lei)	Numărul de acțiuni (unități)	Volumul total al tranzacțiilor (lei)	Tipul tranzacției	Emisia	Pondere VM tranzacționate în total emisie (%)	Valoarea nominală, lei
23.06.14 14:31	MD14COTR1005	SA "AUTOSERVICE SI COMERT"	10,00	10749	107490,00	Vinzare Cumparare	91967	11,69	15,00
24.06.14 14:31	MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	18,00	386	6948,00	Vinzare Cumparare	1779826	0,02	20,00
24.06.14 14:31	MD14FRAN1004	SA Combinatul de panificatie "FRANZELUTA"	18,00	2	36,00	Vinzare Cumparare	1779826	0,00	20,00
25.06.14 10:45	MD14BCON1009	SA "BICON"	1,00	2000	2000,00	Licitatie cu strigare Pachet unic	138214	1,45	10,00
25.06.14 14:31	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	90,00	444	39960,00	Vinzare Cumparare	4967794	0,01	100,00
26.06.14 11:10	MD14VITE1005	SA "ORHEI - VIT"	15,00	2108	31620,00	Licitatie cu strigare Pachet unic	2016069	0,10	15,00
26.06.14 13:26	MD14ALCM1004	SA "ALCMENA"	5,00	238	1190,00	Licitatie cu strigare Pachet unic	7024	3,39	10,00
26.06.14 13:27	MD14ALCM1004	SA "ALCMENA"	5,00	292	1460,00	Licitatie cu strigare Pachet unic	7024	4,16	10,00
26.06.14 14:31	MD14BSOC1004	BC "BANCA SOCIALA" S.A.	98,00	300	29400,00	Vinzare Cumparare	1000067	0,03	100,00
26.06.14 14:31	MD14ENER1001	BC "ENERGBANK" SA	115,00	100	11500,00	Vinzare Cumparare	2000000	0,01	50,00
26.06.14 14:31	MD14MACH1009	SA "FARMACIA NR. 280"	11,30	1291	14588,30	Vinzare Cumparare	105135	1,23	1,00
26.06.14 14:31	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	90,00	300	27000,00	Vinzare Cumparare	4967794	0,01	100,00
26.06.14 14:31	MD14REDI1009	SA "Intreprinderea pentru colectarea cerealelor din Rediul-Mare"	13,85	1970	27284,50	Vinzare Cumparare	164169	1,20	10,00
26.06.14 14:35	MD14REDI1009	SA "Intreprinderea pentru colectarea cerealelor din Rediul-Mare"	13,85	112950	1564357,50	Vinzare Cumparare	164169	68,80	10,00
27.06.14 13:44	MD14MAPS1002	SA "MAPASAUTO"	22,00	300	6600,00	Licitatie cu strigare Pachet unic	79490	0,38	23,00
27.06.14 13:44	MD14MAPS1002	SA "MAPASAUTO"	22,00	300	6600,00	Licitatie cu strigare Pachet unic	79490	0,38	23,00
27.06.14 14:31	MD14BTAC1009	SA "BAZA DE TRANSPORT AUTO NR.31 CHISINAU"	2,77	1740	4819,80	Vinzare Cumparare	245777	0,71	10,00
27.06.14 14:31	MD14BTAC1009	SA "BAZA DE TRANSPORT AUTO NR.31 CHISINAU"	2,77	7190	19916,30	Vinzare Cumparare	245777	2,93	10,00
TOTAL				142660	1902770,40				

Statistica tranzacțiilor extrabursiere pentru perioada 23.06.2014-27.06.2014 Tipul tranzacției: Vînzare-cumpărare

Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
IUGINTERTRANS S.A., TARACLIA	MD14IUGH1008	20	1	45	405000	2,73
MĂRCULEȘTI-COMBI S.A., MĂRCULEȘTI	MD14MARU1006	10	5	423	4230	0,02
FRANZELUȚA COMBINATUL DE PANIFICAȚIE S.A., CHIȘINĂU	MD14FRAN1004	20	3	296	5328	0,02
MOLDRECLAMA, CHIȘINĂU	MD14RECL1005	10	1	36	720	0,23
SIGMA S.A., CHIȘINĂU	MD14SIMA1001	10	1	78	1404	0
ZORILE, MUN. CHIȘINĂU	MD14ZORI1001	18	1	306	12142	0,01
Total			12	1184	428824	

Tipul tranzacției: Moștenire

Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
FABRICA DE CONFECȚII "IONEL" S.A., CHIȘINĂU	MD14NELI1003	2	1	500	1000	0,01
BASARABIA, OR. ORHEI	MD14BASA1002	1	1	65	65	0
DAAC Hermes grup, MUN. CHIȘINĂU	MD14MARS1000	1	9	4336	4336	0,01
F.I.N.N. YORK-INVEST	MD14YORI1002	1	1	592	592	0
TDA, MUN. CHIȘINĂU	MD14TDAC1007	8	1	32	256	0
TUTUN-CTC S.A., CHIȘINĂU	MD14TCTC1007	20	1	842	16840	0,02
Total			14	6367	23089	

Tipul tranzacției: Donație

Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
DAAC Hermes grup, MUN. CHIȘINĂU	MD14MARS1000	1	1	256	256	0
MAGNOLIA-SERVCOM S.A., CHIȘINĂU	MD14MAGN1008	10	3	1458	99436	0,52
PROMTEHGAS, MUN. CHIȘINĂU	MD14ROMT1003	1	17	2435	414340	0,77
VISTERNICENI, MUN. CHIȘINĂU	MD14VIST1009	20	10	186	13474	1,03
RADIATOR, MUN. CHIȘINĂU	MD14RADI1003	47	12	16	2309	0,02
Total			43	4351	529815	

Tipul tranzacției: Tranzacțiile cu valorile mobiliare nesolicitate în condițiile Legii 392-XVI din 13.05.1999

Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
IAHNI S.A., CIADÎR-LUNGA	MD14IAHN1003	10	1	2626	26260	0,21
CARAHASANI-VIN, CARAHASANI	MD14CAHA1004	10	2	9464	94640	6,66
CARMEZ, CHIȘINĂU	MD14RMEZ1007	10	4	505	5050	0,02
COMBICORM S.A., CAHUL	MD14CORM1002	14	1	160	2240	0,22
VINĂRIA-BARDAR Î.M., J. CHIȘINĂU	MD14BARD1000	35	1	8	280	0
Total			9	12763	128470	

Tipul tranzacției: Achiziționarea valorilor mobiliare de către emitent în condițiile Legii nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 Privind societățile pe acțiuni

Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
PROTECȚIA S.A., CHIȘINĂU	MD14TECT1005	10	2	17366	11168460	96,55
Total			2	17366	11168460	

PLANUL DE NEGOCIERI sesiunea bursieră din 02 Iulie 2014

Nr. d/o	Emitentul valorilor mobiliare	Numărul înregistrării de stat al valorilor mobiliare, ISIN	Numărul valorilor mobiliare în pachet, unități	Prețul pentru o unitate, lei	Valoarea totală a pachetului, lei	% din volumul emisiei	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Data depunerii cererii	Data începerii licitației	Termenul de valabilitate al cererii
1	Intreprinderea Mixta Moldo-Germana Baza Comerciala "Grisan-Hamb" SA	MD14GRIS1000	410	70,00	28 700,00	0,05	3,00	17.06.2014	20.06.2014	03.07.2014
2	SA "FLOARE - CARPET"	MD14CARP1005	81 162	10,00	811 620,00	1,33	10,00	24.06.2014	15.07.2014	18.07.2014
3	SA "FLOAREA SOARELUI"	MD14FLAU1001	7 500	50,00	375 000,00	1,01	20,00	27.06.2014	02.07.2014	09.07.2014

Raportul anual al societății pe acțiuni S.C. „GARA NORD” S.A.

1. Perioada de gestiune: anul 2013.
2. Denumirea completă și prescurtată a societății pe acțiuni (emitentului):
Societate Comercială “Gara Nord” Societate pe Acțiuni, S.C. “Gara Nord” S.A.
3. Numărul și data înregistrării de stat a emitentului: nr. 188837 din 21.06.2004.
4. Sediul societății, numerele de telefon și fax pentru relații:
mun. Chișinău, str. Calea Moșilor 2/1 tel/fax 022-411334
5. Principalele genuri de activitate: transport auto de călători și bagaje în folos public;
6. Lista persoanelor cu funcții de răspundere ale emitentului:
  1. Lagovscaia Liubovi – director executiv
  2. Raileanu Vasile – președintele Consiliului
  3. Postică Iulian – membrul Consiliului
  4. Vatamaniuc Sergiu – membrul Consiliului
  5. Grigoriță Andrei – membrul Consiliului
  6. Tarasov Valeriu – membrul Consiliului
7. Lista insiderilor și a persoanelor afiliate emitentului și mărimea cotelor deținute în capitalul social al emitentului, conform formularului EM-1 din raportul anual al emitentului: _ _ _.
8. **Informația privind valorile mobiliare ale emitentului înregistrate în Registrul de stat al valorilor mobiliare la ultima zi a perioadei de gestiune (31 decembrie):**

Tip valori mobiliare	Codul ISIN	Numărul valorilor mobiliare, unități	Valoarea nominală a valorilor mobiliare, lei	Termen de circulație	Numărul valorilor mobiliare Răscumpărate pe parcursul perioadei de gestiune	Achiziționate pe parcursul perioadei de gestiune
Acțiuni ordinare	AON	2000	10	X	-	-
Acțiuni preferențiale	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni	-	-	-	-	-	-

9. Capitalul social al emitentului la ultima zi a perioadei de gestiune: 20000 LEI.
10. Numărul de acționari înregistrați în registru la ultima zi a perioadei de gestiune: 2
11. **Lista acționarilor care la ultima zi a perioadei de gestiune dețin 5 și mai mult la sută din acțiunile cu drept de vot plasate ale emitentului:**

Denumirea completă a persoanelor juridice/numele prenumele persoanei fizice, numărul de înregistrare (IDNO)/codul personal al persoanei fizice (IDNP)	Numărul de acțiuni cu drept de vot, unități		Cota deținută în numărul total de acțiuni cu drept de vot ale emitentului, %	
	Preferențiale	Ordinare	Preferențiale	Ordinare
Agencia de Proprietate Publică		1700		85
FCP “Extremum” c/f 1003600113528		300		15

12. Lista filialelor și reprezentanțelor emitentului: —.
13. Informația despre reorganizarea emitentului și a persoanelor afiliate acestuia: _ _.
14. Informația privind registratorul și auditorul emitentului:
  - a) Registratorul: Compania “Registru” Societate pe Acțiuni, mun. Chișinău, str. Sciusev 47, tel 022/541942, director O. Domentii
  - b) Auditorul: —
15. Informații despre obligațiile financiare neonorate: —.

16. Bilanțul contabil al emitentului la finele perioadei de gestiune:

Posturile bilanțului	La finele perioadei de gestiune curente, lei	La finele perioadei de gestiune precedente, lei
ACTIV		
1. Active pe termen lung		
1.1 Active nemateriale	667	1167
1.2 Active materiale pe termen lung	25357806	25063079
1.3 Active financiare pe termen lung	-	-
1.4 Alte active pe termen lung	30190	14148
Total capitolul 1	25388663	25078394
2. Active curente		
2.1 Stocuri de mărfuri și materiale	79682	111853
2.2 Creanțe pe termen scurt	934632	259127
2.3 Investiții pe termen scurt	6000000	
2.4 Mijloace bănești	6078527	10311089
2.5 Alte active curente	8476	501398
Total capitolul 2	13101317	11183467
Total activ	38489980	36261861
PASIV		
3. Capital propriu		
Capital statutar	20000	20000
Capital suplimentar	-	-
Capital nevărsat	(-)	(-)
Capital retras	(-)	(-)
Total 3.1 Capital statutar și suplimentar	20000	20000
Rezerve stabilite de legislație	-	-
Rezerve prevăzute de statut	952937	782004
Alte rezerve	-	-
Total 3.2 Rezerve	952937	782004
Corecții ale rezultatelor perioadelor precedente	-	-
Profitul nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți	26351142	28591100
Profitul net (pierdere) al perioadei de gestiune	3692285	-
Profit utilizat al perioadei de gestiune	(-)	(-)
Total 3.3 Profit nerepartizat (pierdere neacoperită)	30043427	28591100
Diferențe la reevaluarea activelor pe termen lung	-	-
Subvenții	-	-
Total 3.4 Capital secundar	-	-
Total capitolul 3	31016364	29393104
4. Datorii pe termen lung – total	-	-
4.1 Datorii financiare pe termen lung	-	-

4.2 Datorii pe termen lung calculate	-	-
Total capitolul 4	-	-
5. Datorii pe termen scurt	-	-
5.1 Datorii financiare pe termen scurt	1208008	976029
5.2 Datorii comerciale pe termen scurt	3	648
5.3 Datorii pe termen scurt calculate	6265605	5892080
Total capitolul 5	7473616	6868757
Total pasiv	38489980	36261861

17. Raportul de profit și pierderi pentru perioada de gestiune:

Indicatorii	Perioada de gestiune curentă, lei	Perioada de gestiune precedentă, lei
1. Venitul din vânzări	16431049	14397497
2. Costul vânzărilor	6847268	4927832
3. Profitul brut (pierdere globală)	9583781	9469665
4. Alte venituri operaționale	726490	641730
5. Cheltuieli comerciale	7817	9515
6. Cheltuieli generale și administrative	6260397	5237079
7. Alte cheltuieli operaționale	172337	866672
8. Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	3869720	3998129
9. Rezultatul din activitatea de investiții: profit (pierdere)	362466	-
10. Rezultatul din activitatea financiară: profit (pierdere)	3634	2101
11. Rezultatul din activitatea economico-financiară: profit (pierdere)	4235820	4000230
12. Rezultatul excepțional: profit (pierdere)	-	-
13. Profitul (pierdere) perioadei raportate până la impozitare	4235820	4000230
14. Cheltuieli (economii) privind impozitul pe venit	543535	581572
15. Profitul net (pierdere netă)	3692285	3418658

18. Informații suplimentare privind profitul societății și utilizarea acestuia:

Indicatorii	Perioada de gestiune curentă, lei	Perioada de gestiune precedentă, lei
1. Direcțiile de utilizare a profitului net pe parcursul perioadei de gestiune:		-
a) acoperirea pierderilor din anii precedenți	-	-
b) rezerve stabilite de legislație;	-	-
c) rezerve prevăzute de statut;	170933	182697
d) alte rezerve;	-	-
e) plata recompenselor membrilor consiliului societății și membrilor comisiei de cenzori;	170933	182697
f) investirea în vederea dezvoltării producției;	1812023	1644273
g) plata dividendelor;	1538396	1644273
- la acțiunile preferențiale	-	-
- la acțiunile ordinare	1538396	1644273
h) alte scopuri	-	-
2. Activele nete ale emitentului	31016364	29393104
3. Activele nete ale emitentului în raport la:	15508	14696
- o obligațiune	-	-
- o acțiune preferențială	-	-
- o acțiune ordinară	15508	14696
4. Profitul net la o acțiune ordinară a societății	1846	1709
5. Datoriile la dividendele anilor precedenți	1644273	-
6. Dividendele anunțate la o acțiune de fiecare clasă a emitentului:	769	822
- intermediare	-	-
- anuale.	769	822
7. Valoarea unei acțiuni a societății (cu indicarea sursei de informare)	10	10
- valoarea de piață	-	-
- valoarea estimativă	-	-

19. Persoanele care au semnat bilanțul contabil:

1. Lagovscaia Liubovi
2. Raileanu Vasile
3. Postică Iulian
4. Vatamaniuc Sergiu
5. Grigoriță Andrei
6. Tarasov Valeriu

- director executiv
- președintele Consiliului
- membrul Consiliului
- membrul Consiliului
- membrul Consiliului
- membrul Consiliului

20. Opinia auditorului exprimată în raportul de audit al societății de audit care a efectuat auditul obligatoriu al rapoartelor financiare anuale:

CAPITAL Market

Împreună
în lumea finanțelor

Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216

Supliment la Raportul anual al SA „Parcul de autobuse nr. 1” pentru anul 2013

publicat în nr. 13 (533) din 09.04.2014, pag. 121

18. Informații suplimentare privind profitul societății și utilizarea acestuia:

Indicatorii	Perioada de gestiune curentă, lei	Perioada de gestiune precedentă, lei
1. Direcțiile de utilizare a profitului net pe parcursul perioadei de gestiune:	624595	-
a) acoperirea pierderilor din anii precedenți	341588	
b) rezerve stabilite de legislație;	-	
c) rezerve prevăzute de statut;	-	
d) alte rezerve;	-	
e) plata recompenselor membrilor consiliului societății și membrilor comisiei de cenzori;	-	
f) investirea în vederea dezvoltării producției;	220547	
g) plata dividendelor: • la acțiunile preferențiale; • la acțiunile ordinare	-	
h) alte scopuri	-	
2. Activele nete ale emitentului	6745872	
3. Activele nete ale emitentului în raport la:		
• o obligațiune		
• o acțiune preferențială		
• o acțiune ordinară	72,5	
4. Profitul net la o acțiune ordinară a societății	6,7	
5. Datoriile la dividendele anilor precedenți		
6. Dividendele anunțate la o acțiune de fiecare clasă a emitentului:		
• intermediare, • anuale.		
7. Valoarea unei acțiuni a societății (cu indicarea sursei de informare)		
• valoarea de piață		
• valoarea estimativă	5,1	

19. Persoanele care au semnat bilanțul contabil:

Director

Trebeș Andrei

Contabil șef

Negară Elena

20. Opinia auditorului exprimată în raportul de audit al societății de audit care a efectuat auditul obligatoriu al rapoartelor financiare anuale:

Situațiile financiare prezintă fidel, din toate punctele de vedere semnificative poziția financiară a SA „Parcul de autobuse nr. 1” din Chișinău la 31 decembrie 2013 la performanța sa financiară și fluxurile sale de trezorerie aferente exercițiului încheiat la acea dată, în conformitate cu Legea Contabilității RM nr. 113-XVI din 27.04.2007 și Standartele Naționale de Contabilitate a Republicii Moldova.

SA „Magistrala”

La data de 11 iunie 2014 a avut loc convocarea repetată a Adunării Generale anuale ordinare a Acționarilor SA „Magistrala” cu prezența acționarilor. Locul desfășurării: mun. Bălți, str. 31 August, 20-b. La Adunarea generală au participat acționarii sau reprezentanții lor cu numărul total de acțiuni 728050, ce reprezintă 37,8% din numărul total de acțiuni.

LA ADUNAREA GENERALĂ AU FOST EXAMENATE ȘI APROBATE UNANIM URMĂTOARELE CHESTIUNI:

- S-a aprobat darea de seamă financiară a Societății pentru anul 2013 și principalele direcții de activitate a Societății în anul 2014;
- S-a aprobat darea de seamă a Consiliului Societății pentru anul 2013;
- S-a aprobat darea de seamă a Comisiei de Cenzori pentru anul 2013
- S-a aprobat darea de seamă a Organizației de audit pentru anul 2013;
- S-a aprobat normativul repartizării profitului net pe anul 2014 în următoarele proporții:
5% – fondul de rezervă
95% – la dezvoltarea întreprinderii.
- S-a aprobat încetarea înainte de termen împuternicirea Consiliului Societății.
- S-a aprobat încetarea înainte de termen împuternicirea Comisiei de Cenzori.
- A fost stabilit cuantumul retribuției muncii membrilor Consiliului și Comisiei de Cenzori.
- S-a aprobat funcția Comisiei de Cenzori să fie delegată firmei de audit „LEUAUDITFIN” SRL.
- A fost ales Consiliul Societății în număr de 5 membri: Tureac Alexandru, Ciobanu Vadim, Slivca Elena, Gorodenscaia Alina, Rogovei Mihail. În rezerva Consiliului: Sirbu Corina.
- S-a aprobat Societatea de audit „Zanna – Audit” SRL pe anul 2014 și retribuirea serviciilor acesteia.
- S-a aprobat:
– majorarea capitalului social cu 5 000 000 lei prin plasarea suplimentară a 1 000 000 acțiuni ordinare nominative cu valoare nominală 5 lei.
– Hotărârea privind emisiunea valorilor mobiliare.
– aporturi la majorarea capitalului social vor fi acceptarea convertirii datoriei creditoriale în acțiunile emisiei suplimentare precum și mijloace bănești depuse de către acționarii societății.
- S-a aprobat termenul de subscriere acordat acționarilor: 11.06.2014-02.07.2014
- S-a împuternicit Consiliul Societății să aprobe lista subscriitorilor la acțiunile suplimentare încheiate, conform art. 65 (2) a Legii „Privind Societățile pe Acțiuni” și art. 36 a Statutului.
- S-a împuternicit Consiliul Societății să aprobe Darea de seamă a emisiunii valorilor mobiliare, conform anexei nr. 4 la Instrucțiunea privind înregistrarea de stat a valorilor mobiliare.
- S-a împuternicit Consiliul Societății să aprobe modificările și completările necesare în statutul societății.
- S-a aprobat acordarea împuternicirilor pentru semnarea și prezentarea la organele abilitate (CNPF și CÎS) actele necesare ce țin de emisiunea valorilor mobiliare și modificările (completările) în statutul societății dlui Vladimir Cocerga și dnei Corina Sirbu.

Semnăturile Președintelui și Secretarului Adunării în procesul – verbal au fost autentificate de Comisia de Cenzori a Societății.

CAPITAL Market

Împreună
în lumea
finanțelor

Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216

„Gara Nord” SA

HOTĂRÎRE a Adunării Generale a Acționarilor Societății pe Acțiuni 23 mai 2014 mun. Chișinău ora 14:00 str. Calea Moșilor, 2/1, Gara Nord

Conform listei acționarilor cu drept de participare și vot la adunarea generală, întocmită la 18.04.2014 de către Registratorul Independent „Compania „Registru” SA., numărul acțiunilor nominative plasate constituie 2000 acțiuni (ceea ce reprezintă 100% din nr. total de acțiuni) și nr. acționarilor constituie 2.

La ședință s-au înregistrat:

- Republica Moldova/Ministerul Transportului și Infrastructurii Drumurilor, reprezentant – Vasile Răileanu 1700 acțiuni deținute;
- FȘP „Extremum”, reprezentant – Valeriu Tarasov 300 acțiuni deținute.

CVORUMUL ÎNTRUNIT 100%

Adunarea Generală a Acționarilor Societății pe Acțiuni „Gara Nord” din 23 mai 2014,

A HOTĂRÎT:

- A aproba raportul financiar de activitate a S.C. „Gara Nord” S.A. pentru anul 2013;
- A aproba darea de seamă a Consiliului S.A. „Gara Nord” pentru perioada anului 2013.
- A aproba darea de seamă a Comisiei de Cenzori pentru anul 2013.
- A repartiza profitul realizat în anul 2013 după cum urmează: 5% pentru formarea capitalului de rezervă, 40% pentru investirea la dezvoltarea întreprinderii, 50% pentru plata dividendelor (calculul dividendelor se anexează), 5% pentru remunerarea muncii membrilor consiliului societății și a comisiei de cenzori cît și alte remunerări; a aproba normativul de repartizare a profitului pentru anul 2014 după cum urmează: 5% pentru formarea capitalului de rezervă, 40% pentru investirea la dezvoltarea întreprinderii, 50% pentru plata dividendelor, 5% pentru remunerarea muncii membrilor consiliului societății și a comisiei de cenzori cît și alte remunerări.
- A aproba devizul de venituri și cheltuieli a S.A. „Gara Nord” pentru anul 2014;
- A alege membrii Consiliului Societății pe Acțiuni „Gara Nord” pentru perioada 2014 – 2018 (4 ani) următoarele persoane: Vasile Răileanu – președinte, Susanu Angela, Pașinschi Iurie, Andrei Slănină, Valeriu Tarasov; a alege pentru rezerva Consiliului Societății pe Acțiuni „Gara Nord” pentru perioada 2014 – 2018 (4 ani) următoarele persoane: Oleg Tarasov, Galina Apostol, Gonțear Lucia.
- A institui la S.C. „Gara Nord” S.A., începînd cu anul 2014, auditul ordinar obligatoriu, iar cu determinarea companiei de audit de împuternicit consiliul societății.
- A include cet. Veronica Ursu în calitate de membru de rezervă a Comisiei de Cenzori a S.C. „Gara Nord” S.A.

S.A. „INCONARM”

Vă comunică, că conform deciziilor Adunării Generale anuale ordinare a acționarilor din 21.05.2014:

- S-au aprobat dările de seamă ale organului executiv și Consiliului S.A. „INCONARM”, raportul auditorului și raportul cenzorului societății pentru anul 2013.
- S-a aprobat schimbarea denumirii societății în S.A. „IUNAS”.
- S-au aprobat modificările la statutul societății.
- SRL „First Audit Internacional” s-a desemnat auditor al S.A. „INCONARM” pentru anul 2014.
- S-au delegat atribuțiile cenzorului către SRL „Brio Prim” pentru anul 2014.
- S-a desemnat Consiliul S.A. „INCONARM” pe un termen de 1 an în următoarea componentă: Balan Ghena, Haidau Tatiana, Gorceac Alina, Nastas Iurie, Puscas Alexandra.

S.A. „RED Nord-Vest”

Hotărârile Adunării Generale Anuale din 08 aprilie 2014.

- Se probă Dărea de seamă a Consiliului Societății.
- Se ia act de Dărea de seamă privind activitatea economico – financiară a societății în anul 2013.
- Se aprobă Direcțiile prioritare ale activității societății pentru anii 2014-2016.
- Se aprobă Dărea de seamă a Comisiei de Cenzori cu privire la rezultatele activității economico-financiare ale SA „RED Nord-Vest” în anul 2013.
- Se pune în sarcina Organului executiv îndeplinirea recomandărilor Comisiei de Cenzori.
- Se ia act de Raportul organizației de audit. Se pune în sarcina Organului executiv îndeplinirea recomandărilor Auditorului independent.
  - Se aprobă repartizarea profitului net obținut în anul 2013 în modul următor:
– fondul de dezvoltare- 84,94347%
– fondul de rezervă - 5%
– fondul de consum - 5%
– pentru compensare anuală organelor de conducere (organul executiv, membrii Consiliului societății, membrii Comisiei de cenzori, reprezentantul statului) - 3,981518%
– impozit pe venit, și asigurări obligatorii de asistență medicală - 1,07501%
  - Se aprobă normativul de distribuție a profitului net pentru anul 2014 în modul următor:
– fondul de dezvoltare - 40,0%
– plata dividendelor - 50,0%
– fondul de consum - 5,0%
– fondul de premiere a membrilor Consiliului și Comisiei de cenzori, impozit pe venit, asigurări sociale și asigurări obligatorii de asistență medicală - 5,0%
  - Se acceptă direcționarea sumei de 484 501,72 lei din fondul de rezervă a cotei de reevaluare al anului 1996, la casarea fondurilor fixe în anul 2013, pentru stingerea pierderilor neacoperite ale anilor precedenți.
  - Cuantumul retribuției muncii reprezentantului statului, membrilor Consiliului societății și Comisiei de cenzori a societății se stabilește în mărime de 3 (trei) salarii minime pe țară.
  - Se confirmă alegerea în funcția de membri ai Consiliului Societății următoarele persoane: Lupan Ion, Paliu Lilia, Demidenco Tatiana, Vrabie Natalia, Ursu Veronica. Rezervă: Vasilev Denis.
  - Se confirmă compania de audit „Audit-Complex” S.R.L., pentru efectuarea auditului obligatoriu ordinar al activității S.A. „Red Nord Vest” pentru anul 2014; Se stabilește cuantumul retribuției serviciilor companiei de audit „Audit-Complex” S.R.L., prestate pentru anul 2014, în mărime de 100 000 anual, inclusiv TVA.

Raportul anual al Societății pe Acțiuni “Liftmontaj”

1. Perioada de gestiune: 2013 an
2. Denumirea completă și prescurtată a societății pe acțiuni (emitentului): SA Liftmontaj
3. Numărul și data înregistrării de stat a emitentului INDO-1003600103435 din 17.05.1993
4. Sediul societății, numerele de telefon și fax pentru relații:
mun. Chișinău, str.M. Manole 6/2 tel. 477105; fax. 477106.
5. Principalele genuri de activitate montarea, reglarea, repararea, reutilizarea tehnică și deservirea tehnică a ascensoarelor și escalatoarelor pentru pasagerii.
6. Lista persoanelor cu funcții de răspundere ale emitentului:
Nicolaev Pavel – director, Mihailova Maria – contabil-sef
7. Lista insiderilor:
Nicolaev Dmitrii c/f 0992009897337 UTA Gagauzia s. Congaz -0 ac, Demidov Vasile c/f 0970108485983 UTA Gagauzia s. Congaz, -0ac, Nicolaev Ghenadi c/f 2000019144999, mun. Chișinău str. Ismail 88 ap. 37 -0c, Nicolaev Constantin c/f 2006019015028 UTA Gagauzia s. Congaz -0 ac, Nicolaeva Olga c/f 0990712020266, mun. Chișinău str-la Actor Chiril Știrbu 5 -0ac. Membrii comisiei de cenzori: Uzun Maria c/f 2001089091329 UTA Gagauzia s. Congaz Str. Lenina 60 -58800-9,38%; Demidova Alexandra c/f 2005019013418 UTA Gagauzia s. Congaz, str. Gorkii 3-0ac; Sarioglo Gheorghe c/f 2003089035358 s. Frumușica r-I Cahul.
8. Persoanele fizice afiliate persoanelor specificate:
Nicolaeva Dominica – UTA Gagauzia, s. Congaz Str. Pionerscaia 5; Nicolaev Dmitrii, Nicolaeva Dominica, Nicolaeva Anastasia – mun. Chișinău, str-la Actor Chiril Știrbu 5; Demidov Maxim, Demidova Marina, Demidov Dmitri – UTA Gagauzia s. Congaz, str. Gorkii 3; Uzun Nicolai, Uzun Denis, Uzun Vasile, Uzun Tatiana – UTA Gagauzia, s. Congaz str. Lenina 60; Sarioglo Elena – Frumușica r-I Cahul.
9. **Informația privind valorile mobiliare ale emitentului înregistrate în Registrul de stat al valorilor mobiliare la ultima zi a perioadei de gestiune (31 decembrie).**

Tip valori mobiliare	Codul ISIN	Numărul valorilor mobiliare, unități	Valoarea nominală a valorilor mobiliare, lei	Termen de circulație	Numărul valorilor mobiliare	
					Răscumpărate pe parcursul perioadei de gestiune	Achiziționate pe parcursul perioadei de gestiune
Acțiuni ordinare	MD14LIFT1006	627126	1	X	-	-

10. Capitalul social al emitentului la ultima zi a perioadei de gestiune – 627 126
11. Numărul de acționari înregistrați în registru la ultima zi a perioadei de gestiune – 131
12. **Lista acționarilor care la ultima zi a perioadei de gestiune dețin 5 și mai mult la sută din acțiunile cu drept de vot plasate ale emitentului-acțiuni preferențiale nu sunt.**

Denumirea completă a persoanelor juridice/N. P. persoanei fizice, IDNO	Numărul de acțiuni cu drept de vot ordinare, preferențiale -0	
	Nr.	%
1. S.A. Tresor c/f 1003611004138	355175	56,64
2. S.R.L. Tehnocomplex c/f 1003600131618	167092	26,64
3. Uzun Maria c/f 2001089091329	58800	9,38

13. Lista filialelor și reprezentanțelor emitentului. x
14. Informația despre reorganizarea emitentului și a persoanelor afiliate acestuia-x
15. Informația privind registratorul și auditorul emitentului
a) Registratorul “Registru-Corect” S.A., mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 129/11, Licența CNPF, nr. 000591 din 10.02.2010 – Managerul General – Marina Bîta, tel: (022) 22 68 40
16. **Informații despre obligațiile financiare neonorate.**

Tipul obligațiunii	Termenul de scadență	Suma neonorată a obligațiunii la finele perioadei de gestiune, lei
Contracte de împrumut	2013	5000001

17. Bilanțul contabil al emitentului la finele perioadei de gestiune

Posturile bilanțului	La finele perioadei de gestiune curente, lei	La finele perioadei de gestiune precedente, lei
Activ		
1. Active pe termen lung		
1.1 Active nemateriale	2577	3250
1.2 Active materiale pe termen lung	577855	1016062
1.3 Active financiare pe termen lung	3120000	1440320
1.4 Alte active pe termen lung		
Total capitolul 1	3700432	2459632
2. Active curente		
2.1 Stocuri de mărfuri și materiale	9195111	9727636
2.2 Creanțe pe termen scurt	6551910	5732050
2.3 Investiții pe termen scurt	-	-
2.4 Mijloace bănești	105744	154327
2.5 Alte active curente	8831	7889
Total capitolul 2	15861596	15621902
Total activ	19562028	18081534
Pasiv		
3. Capital propriu		
Capital statutar	627126	627126
Capital suplimentar	-	-
Capital nevărsat	-	-
Capital retras	-	-
Total 3.1 Capital statutar și suplimentar	627126	627126
Rezerve stabilite de legislație	-	-
Rezerve prevăzute de statut	15478	15478
Alte rezerve	-	-
Total 3.2 Rezerve	15478	15478
Corecții ale rezultatelor perioadelor precedente	-	-
Profitul nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți	10470903	5951676
Profitul net (pierdere) al perioadei de gestiune	1964709	4519227
Profit utilizat al perioadei de gestiune	-	-
Total 3.3 Profit nerepartizat (pierdere neacoperită)	12435612	10470903
Diferențe la reevaluarea activelor pe termen lung	283614	283614

Subvenții	-	-
Total 3.4 Capital secundar	283614	283614
Total capitolul 3	13361830	11397121
4. Datorii pe termen lung – total		
4.1 Datorii financiare pe termen lung	-	-
4.2 Datorii pe termen lung calculate	10596	4101
Total capitolul 4	10596	4101
5. Datorii pe termen scurt		
5.1 Datorii financiare pe termen scurt	500001	440000
5.2 Datorii comerciale pe termen scurt	5326145	5887530
5.3 Datorii pe termen scurt calculate	363456	352782
Total capitolul 5	6189602	6680312
Total pasiv	19562028	18081534

18. Raportul de profit și pierderi pentru perioada de gestiune

Indicatorii	Perioada de gestiune curentă, lei	Perioada de gestiune precedentă, lei
1. Venitul din vânzări	5033736	7825538
2. Costul vânzărilor	2940510	5186207
3. Profitul brut (pierdere globală)	2093226	2639331
4. Alte venituri operaționale	3933850	3439384
5. Cheltuieli comerciale	79917	-
6. Cheltuieli generale și administrative	1083161	462999
7. Alte cheltuieli operaționale	2752814	2731382
8. Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	2111184	2884334
9. Rezultatul din activitatea de investiții: profit (pierdere)	0	2059120
10. Rezultatul din activitatea financiară: profit (pierdere)	136469	(86933)
11. Rezultatul din activitatea economico-financiară: profit (pierdere)	2247653	4856521
12. Rezultatul excepțional: profit (pierdere)	-	-
13. Profitul (pierdere) perioadei raportate până la impozitare	2247653	4856521
14. Cheltuieli (economie) privind impozitul pe venit	(282944)	(337294)
15. Profitul net (pierdere netă)	1964709	4519227

19. Informații suplimentare privind profitul societății și utilizarea acestuia:

Indicatorii	Perioada de gestiune curentă, lei	Perioada de gestiune precedentă, lei
1. Direcțiile de utilizare a profitului net pe parcursul perioadei de gestiune:		
a) acoperirea pierderilor din anii precedenți	-	-
b) rezerve stabilite de legislație;	-	-
e) plata recompenselor membrilor consiliului societății și membrilor comisiei de cenzori;	-	-
f) investirea în vederea dezvoltării producției;	-	4519227
g) plata dividendelor; • la acțiunile ordinare	-	175041
h) alte scopuri		
2. Activele nete ale emitentului	13361830	10470903
3. Activele nete ale emitentului în raport la:		
• o obligațiune		
• o acțiune preferențială		
• o acțiune ordinară	21,31	16,69
4. Datoriile la dividendele anilor precedenți	11243	175041
5. Dividendele anunțate la o acțiune de fiecare clasă a emitentului:		
• intermediare, • anuale.	-	-
6. Valoarea unei acțiuni a societății (cu indicarea sursei de informație) registrator		
• valoarea de piață • valoarea estimativă	1	1

20. Persoanele care au semnat bilanțul contabil

**Nicolaev Pavel,
Mihailova Maria**

Directorul SA “Agrovin Bulboaca”,

în baza deciziei consiliului societății, anunță convocarea repetată a adunării generale ordinare anuale a acționarilor, care va avea loc la data de 01.08.2014 la ora 1215 pe adresa: com. Bulboaca, r-I Anenii Noi, sala de festivități SA “Agrovin Bulboaca”. Adunarea va fi ținută cu prezenta acționarilor. Înregistrarea participantilor de la ora 11 până la ora 12.

ORDINEA DE ZI A ADUNĂRII:

- 1) Examinarea dării de seamă privind activitatea economico-financiară a societății în anul 2013.
- 2) Examinarea dării de seamă privind activitatea consiliului societății pentru anul 2013.
- 3) Examinarea dării de seamă a comisiei de cenzori pentru anul 2013.
- 4) Repartizarea profitului acumulat de societate în anul 2013 și aprobarea normativelor de repartizare a profitului pentru anul 2013.
- 5) Alegerea organelor de conducere și control ale societății.
- 6) Aprobarea auditorului societății, contractului cu auditorul și a mărimii remunerației serviciilor lui.
- 7) Modificarea capitalului social.
- 8) Aprobarea modificărilor și completărilor la statutul societății.
- 9) Examinarea unor tranzacții.
- 10) Acordarea împuternicirilor.

Pentru adunarea convocată repetat va fi utilizată lista acționarilor cu drept de participare la adunare întocmită la data 24.04.2014.

Cu materialele pentru ordinea de zi a adunării acționarii vor face cunoscintă în zilele de lucru, începând cu 20.07.2014, de la ora 9 până la ora 16 în sediul societății pe adresa: com. Bulboaca, r. -I Anenii Noi.

Pentru înregistrare acționarii vor prezenta buletinul de identitate, iar reprezentanții adăugător la aceasta vor prezenta și procura autenticată în modul prevăzut de legislația în vigoare.

Darea de seamă despre activitatea SA "Moldsistemautomatica" or. Chișinău pentru anul 2013

- Denumirea SA "Moldsistemautomatica"
- Numărul înregistrării de stat: 1003600009124 din 20.09.1995
- Adresa juridică: or. Chișinău, str. Drumul Viilor, 95; tel: 727234
- Genurile principale de activitate: Montarea și reglarea, asistenta tehnică a sistemelor automate de semnalizare și de stingere a incendiilor
- Persoanele cu funcții de răspundere: director general: Condurache Grigore
- Tinerea registrului: "Registru-IND" SRL, or. Chișinău, bd. G. Vieru, 22/1, tel: 224963
- Capitalul social: 10557 acțiuni ordinare; valoarea: 15 lei fiecare; Cota în capitalul social: 100%, cu drept de vot
- Persoane ce dețin 5% și mai mult acțiuni cu drept de vot:**

	Denumirea persoanelor înregistrate în registru	Numărul de acțiuni cu drept de vot deținute		Cota acțiunilor cu drept de vot deținute în numărul total al acțiunilor cu drept de vot ale emitentului, %	
		Ordinare	Ordinare	Ordinare	Ordinare
1	Condurache Grigore	6269		58,43	
2	Condurache Ana	2717		25,74	

Bilanțul contabil al emitentului la finele perioadei de gestiune:

Indicatori	La finele perioadei de gestiune	La finele anului de gestiune precedent
ACTIV		
1.1 Active nemateriale	1313	2814
1.2 Active materiale pe termen lung	959693	834161
2.1 Stocuri de mărfuri și materiale	421296	386435
2.2 Creanțe pe termen scurt	589635	757492
2.4 Mijloace bănești	72081	108741
2.5 Alte active curente	6666	4896
Bilanț	2035008	2094539
PASIV		
3. Capital propriu		
3.1 Capital statutar	105570	105570
Total 3.1	105570	105570
3.2 Rezerve	270229	270229
Inclusiv: *stabilite de legislație	7876	7876
*prevazute de statut	109406	109406
*alte rezerve	152947	152947
3.3 Profit net (pierdere) al anilor precedenți	899846	414712
Profit net (pierdere) al anului de gestiune	-29171	485134
Total 3.3	870675	899846
Total capitoul 3	1246474	1275645
4.2 Datorii pe termen lung calculate	10386	10386
5.1 Datorii financiare pe termen scurt	33500	87710
5.2 Datorii comerciale pe termen scurt	664210	542939
5.3 Datorii pe termen scurt calculate	80438	177859
Bilanț	2035008	2094539

Raportul de profit și pierderi pentru perioada de gestiune:

Indicatori	Perioada de gestiune	Perioada corespunzătoare a anului precedent
1 Vinzări nete	1900285	2976674
2 Costul vânzării	1405122	1981046
3 Profitul brut	495163	995628
4 Alte venituri operaționale	33699	231216
5 Cheltuieli comerciale	50	144
6 Cheltuieli generale și administrative	507966	508952
7 Alte cheltuieli operaționale	50017	162865
8 Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	-29171	554883
9 Rezultatul din activitatea de investiții: profit (pierdere)	-	-
10 Rezultatul din activitatea financiară: profit (pierdere)	-	73
11 Rezultatul din activitatea economico-financiară: profit (pierdere)	-29171	554956
12 Rezultatul excepțional: profit (pierdere)	-	-
13 Profitul (pierdere) perioadei raportate până la impozitare	-29171	554956
14 Cheltuieli (economice) privind impozitul pe venit	-	69822
15 Profitul net (pierdere netă)	-29171	485134
20 Datorii la dividendele anilor precedenți	1867	1867
23 Numărul de acționari	86	86

Director
Contabil-șef

Condurache Grigore
Rachitina Tamara

Consiliul societății SA "Floare-Carpet"

invită acționarii la Adunarea Generală extraordinară, cu prezența acționarilor, care va avea loc la 24 iulie 2014 pe adresa: or. Chișinău, str. Grădina Botanică, 15 (sala festivă SA "Floare-Carpet"). Începutul înregistrării – 13.00. Începutul adunării – 15.00. Înregistrarea acționarilor se va efectua în baza buletinului de identitate (pașaportului), iar a reprezentanților în temeiul procurii autentificate conform legislației în vigoare.

ORDINEA DE ZI:

- Cu privire la anularea hotărârii Adunării generale ordinare anuale a acționarilor de la 11.04.2014 privind repartizarea profitului net obținut în anul 2013 și aprobarea normativelor repartizării profitului net pentru anul 2014.
- Repartizarea profitului net obținut în anul 2013 și aprobarea normativelor repartizării profitului net pentru anul 2014.
- Autentificarea procesului verbal al Adunării generale extraordinare de către Comisia de cenzori. Lista acționarilor de participare la Adunarea Generală extraordinară a fost întocmită conform situației din 30.06.2014. Cu materialele referitor la ordinea de zi acționarii pot lua cunoștință începând cu 14.06.2014 de la 9.00 până la 16.00 în sala de ședințe (etajul 6).

Informații suplimentare tel. 85-66-01.

Rectificări la Raportul anual al "Comcon Victoria" SA pe anul 2013

publicat în nr. 13 (533) din 09 aprilie 2014, pag. 13

Punctul 6 se prezintă în următoarea redacție: «6. Persoane cu funcții de răspundere ale societății: Director executiv – Bursa Veaceslav (31,543%); Președintele consiliului – Lazo Elena (0%); membrii consiliului- Bursa Svetlana (32,104%); Oșovskaia Vera(0,205%); Bursa Iulia (0%); Ghincul Mihail (0,6087%) Laso Sergiu (0%).

Președintele comisiei de cenzori – Tarasova Tatiana (0,2984%); membrii comisiei cenzor-Ivanov Vladimir (0%); Stoinov Victor (0%); Contabil-șef – Butnaru Svetlana (0%); Auditor – "Niscom Audit Service" SRL – director Soliș Anatol (0%).»

Punctul 7 se prezintă în următoarea redacție: «7. Lista insiderilor și persoanelor afiliate și mărimea cotelor deținute în capitalul social al "Comcon Victoria" SA:

Bursa S. (32,104%); Bursa Iu. (0%); Bursa V. (0%); Bursa K. (0%); Lazo E. (0%); Lazo S. (0%); Lazo A. (0%); Lazo N. (0%); Pislari V. (0%) Tarasova A. (0%); Staneva S. (0%); Stanev R. (0,572%); Stanev V. (0%); Dimitroglu T. (0%); Butnaru I. (0%); Butnaru A. (0%); Butnaru V. (0%); Tamovskaia L. (0%); Colesnic T. (0,024%); Gatalaiciuc N. (0%); Colesnic D. (0%); Colesnic M. (0%); Colesnic A. (0%); Ver-teghel A. (0%); Ghincul R. (0%); Ghincul A. (0%); Ghincul G. (0%); Leșciova T. (0%); Leșcirov I. (0%); Leșciova E. (0%); Stoianova N. (0%); Falaleeva N. (0%); Cusnir V (0%); Ivanova I. (0%); Ivanova M. (0%); Roșina I. (0%); Cevencova L. (0%).

Punctul 18 se prezintă în următoarea redacție:

18. Informații suplimentare privind profitul societății și utilizarea acestuia:

Indicatorii	Perioada de gestiune curentă, lei	Perioada de gestiune precedentă, lei
1. Direcțiile de utilizare a profitului net pe parcursul perioadei de gestiune:		
a) acoperirea pierderilor din anii precedenți	518794	51337
b) rezerve stabilite de legislație;	-	-
c) rezerve prevăzute de statut;	-	-
d) alte rezerve;	-	-
e) plata recompenselor membrilor consiliului societății și membrilor comisiei de cenzori;	-	-
f) investirea în vederea dezvoltării producției;	-	-
g) plata dividendelor; • la acțiunile preferențiale; • la acțiunile ordinare	-	-
h) alte scopuri	-	-
2. Activele nete ale emitentului	937943	34119
3. Activele nete ale emitentului în raport la: • o obligațiune • o acțiune preferențială • o acțiune ordinară	55,98	2,04
4. Profitul net la o acțiune ordinară a societății	-	-
5. Datoriile la dividendele anilor precedenți	20652	20652
6. Dividendele anunțate la o acțiune de fiecare clasă a emitentului: • intermediare, • anuale.	-	-
7. Valoarea unei acțiuni a societății (cu indicarea sursei de informare) • valoarea de piață • valoarea estimativă	33	33

Raportul anual al "Comcon Victoria" SA pe anul 2013 se completează cu punctul 20 în următoarea redacție:

«20. În baza concluziei auditorului raportul financiar reprezintă pe deplin și real starea financiară a SA "Comcon Victoria" la data de 31 decembrie 2013.

Auditorul confirmă realitatea și autenticitatea articolelor raportului financiar a SA "Comcon Victoria" pentru anul 2013.»

Director
Contabil-șef

Bursa V.
Butnaru S.

S.A. „Acva-Bălți”

Comunicat informativ privind rezultatele adunării generale anuale ordinare a acționarilor

Adunarea generală anuală ordinară a acționarilor S.A. „Acva-Bălți” a avut loc la data de 30.05.2014 pe adresa: mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare, 137a, cu cvorum de 79,68% din numărul total de acțiuni cu drept de vot.

AU FOST EXAMINATE ȘI APROBATE URMĂTOARELE DECIZII:

- A fost aprobată darea de seamă activității Consiliului Societății și a Organului Executiv pentru anul 2013 precum și direcțiile prioritare de dezvoltare pentru anul 2014.
- A fost aprobat raportul Comisiei de Cenzori și examinată concluzia companiei de audit privind activitatea Societății în anul 2013.
- S-a decis de a se repartiza profitul obținut pe anul 2013 conform normativelor aprobate și de a se întări normativelor pentru anul 2014.
- A fost confirmată firma de audit SRL „AuditCom-CV” care va efectua auditul obligatoriu al Societății în anul 2014 cu aprobarea cuantumului retribuției serviciilor ei.
- Membrii Comisiei de Cenzori în exercițiul autentifică semnăturile președintelui și secretarului adunării în procesul-verbal al adunării generale al acționarilor.

АО «Чадыр-Петрол»

сообщает, что 18 июля 2014г. в 11-00 часов состоится повторное отчетно-выборное собрание акционеров по адресу: г. Чадыр-Лунга ул. Буджакская, 17

ПОВЕСТКА ДНЯ:

- Отчет руководящих органов АО «Чадыр-Петрол» о финансово-экономической деятельности предприятия за 2013 год и его утверждение, программа деятельности предприятия на 2014 год.
- Отчет ревизионной комиссии и его утверждение.
- Отчет аудитора.
- Распределение прибыли за 2013 год и утверждение нормативов распределения прибыли на 2014 год.
- Выбор руководящих органов АО «Чадыр-Петрол» (руководитель, совет, ревизионная комиссия) и утверждение оплаты их труда.
- Утверждение аудитора АО «Чадыр-Петрол» и установление размера оплаты его услуг на 2014 год.

ДОПОЛНИТЕЛЬНАЯ ИНФОРМАЦИЯ

– собрание проводится в отчетной форме
– список акционеров, имеющих право участвовать в работе собрания, составлен на 03 апреля 2014 года
– регистрация акционеров и их представителей осуществляется в 10-00 часов 18 июля 2014г.
– с материалами общего собрания акционеры могут ознакомиться с 02 июля 2014г. ежедневно с 8.00 до 17.00 в бухгалтерии.

Совет Общества

A P R O B A T
Consiliul BC "Moldindconbank" SA
Proces-verbal nr. 5 din 30 mai 2014

Valerian Mîrzac

**CONDIȚIILE
PRIVIND EMISIUNEA ȘI CIRCULAȚIA
CAMBIILOR BC "Moldindconbank" S.A.**

1. Tipurile de cambii care vor fi emise de bancă:
  - 1.1. Cambii nominative ;
  - 1.2. Cambii nominative cu dobîndă:
    - 1.2.1. " la vedere "
    - 1.2.2. "la un anumit termen de la vedere";
  - 1.3. Cambii nominative cu scont:
    - 1.3.1. "la un anumit termen (91, 182, 364 zile) de la data emiterii";
    - 1.3.2. " la o zi fixă "
  - 1.4. Potențialii cumpărători sunt :
    - persoane fizice sau persoane juridice,
    - rezidenți sau nerezidenți.
2. Valoarea nominală a cambiilor care vor fi emise - 10 000, 100 000, 500 000, 1 000 000 MDL.
3. Scadența cambiilor care vor fi emise va fi de 91, 182, 364 zile .
Termenul limită de prezentare a cambiei spre plată pentru fiecare scadență - nu mai mult de doua zile lucrătoare de la data scadenței.
4. Volumul prognozat al emisiunii - 200 mln.MDL.
Perioada emisiunii 30 iunie 2014 - 30 iunie 2015.
5. Modul de eliberare a cambiei:
  - 5.1. În vederea procurării cambiei clientul va depune o cerere la orice filială a băncii prin care va solicita cumpărarea cambiei.
  - 5.2. După acceptarea cererii, se va perfecta contractul de vânzare-cumpărare a cambiei bancare, în care va fi indicată rata dobînzii, în conformitate cu politica procentuală a băncii, termenul de circulație a cambiei, scadența, volumul de procurare la valoarea nominală și prețul de cumpărare.
  - 5.3. Pentru procurarea cambiei cumpărătorul va depune/transfera suma de procurare a cambiei în contul (2181-----) indicat în contract, arătînd destinația plății în documentul de plată: "pentru procurarea cambiei".
  - 5.4. Banca eliberează cambia după trecerea în cont a mijloacelor bănești.
Data emiterii cambiei se consideră data încasării banilor de la client și această dată se indică în textul cambiei.
  - 5.5. La eliberarea cambiei se va întocmi un act de predare-primire a Cambiei BC "Moldindconbank" SA.
  - 5.6. Banca ține evidența cambiilor emise într-un registru, unde se indică informația despre persoanele care au procurat cambiile bancare (deținătorul inițial), data emiterii, tipul, volumul, prețul de cumpărare, scadența, precum și informația despre persoanele care au prezentat băncii cambiile spre plată.
6. Modul de calculare a venitului cambiei:
  - 6.1. Venitul posesorului cambiei cu dobîndă se formează din dobînzile calculate la valoarea nominală. Dobînda pentru cambiile bancare se achită la scadență.
  - 6.2. La calcularea sumei dobînzii (S) se utilizează următoarea formulă:

$$S = \frac{N * T * R}{100 * 365}, \text{ unde}$$

N – valoarea nominală
T – termenul de la data emisiunii cambiei pînă la data răscumpărării (numărul de zile calendaristice),
R – rata dobînzii (anuală), indicată în schimb.
  - 6.3. Venitul posesorului cambiei cu scont se formează din diferența între valoarea nominală și prețul de vânzare.
  - 6.4. La calcularea prețului de vânzare (P) a cambiei cu scont se utilizează următoarea formulă:

$$P = \frac{N}{1 + \frac{T * R}{365 * 100}}, \text{ unde,}$$

N- valoarea nominală a cambiei;
T – termenul de la data emisiunii cambiei pînă la data scadenței cambiei (numărul de zile calendaristice);
R – rata dobînzii (anuală).
7. Modul de circulație a cambiilor:
  - 7.1. Cambia nominativă emisă de către bancă poate fi girată (transmisă) de mai multe ori de către deținătorul cambiei (girantul) unui nou deținător (giratorului) printr-o înscriserie de transmitere (gir) pe versoul cambiei.
  - 7.2. Girul transmite toate drepturile în folosul giratorului, care este considerat posesor legitim al cambiei.
  - 7.3. Cambia se girează în suma cambială totală (girul parțial este nul).
  - 7.4. În cambii girurile șterse se considera nescrise, dacă anularea lor este autentificată de către girant.
  8. Modul de răscumpărare a cambiei
    - 8.1. Cambia cu scadența " la vedere " este plătilă la prezentare. Ea trebuie să fie prezentată spre plată în termen de pînă la un an de la data emisiei.
    - 8.2. Cambiile cu scadența "la un anumit termen (91, 182, 364 zile) de la data emiterii" sau " la o zi fixă " emise și puse în circulație de către bancă trebuie să fie prezentate spre plată în ziua scadenței sau în următoarele două zile lucrătoare. Plata (achitarea la scadență) se efectuează la prezentarea cambiei și cererii anexate, perfectate în modul stabilit.
    - 8.3. După expirarea termenului de circulație a cambiei dobînda nu se calculează.
    - 8.4. Banca achită valoarea nominală și dobînda aferentă la prima cerere a deținătorului cambiei din contul resurselor rezervate.
    - 8.5. La primirea spre achitare a cambiilor de către bancă se va întocmi un act de predare-primire a cambiilor BC "Moldindconbank" SA.
  9. Posibilitatea și condițiile răscumpărării înainte de termen a cambiei.
  - 9.1. Banca poate achita cambiile sale pînă la scadență, în conformitate cu politica procentuală în vigoare pentru depozitele la vedere (persoane fizice sau juridice).
  10. În cazul pierderii cambiei, aceasta nu se reînnoiește.
  11. Restabilirea drepturilor asupra cambiilor pierdute se efectuează prin hotărîrea instanței de judecată în modul stabilit de legislația în vigoare.
  12. Banca va publica în ziarul „Capital Market” și pe pagina electronică (web) a băncii informația despre Condițiile privind emisiunea și circulația cambiilor BC "Moldindconbank" SA.

Președintele Comitetului
de conducere al Băncii

Svetlana Banari

**Stimați acționari
ai S.A. «Drumuri-Criuleni»**

În temeiul deciziei Consiliului societății din 26 iunie 2014, organul executiv al societății anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor S.A. «Drumuri-Criuleni» cu sediul or. Criuleni, str. Stepelor, 5 cu prezența acționarilor. Adunarea generală extraordinară a acționarilor S.A. «Drumuri-Criuleni» va avea loc pe data de 25 iulie 2014, ora 14.00, pe adresa: or. Criuleni, str. Stepelor, 5 înregistrarea acționarilor: 13.00-13.45.

ORDINEA DE ZI

1. Achiziționarea unui pachet de acțiuni ordinare nominative plasate de S.A. «Drumuri-Criuleni».
2. Micșorarea capitalului social al societății.
3. Operarea modificărilor și completărilor în Statutul societății pe acțiuni «Drumuri-Criuleni».
4. Desemnarea persoanelor împuternicite care vor semna, prezenta și înregistra la organele de stat abilitate documentele respective.
5. Autentificarea procesului-verbal al Adunării generale extraordinare a acționarilor.

Adunarea generală a acționarilor se ține cu prezența acționarilor. Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală extraordinară s-a întocmit la data de 01.07.2014. Acționarii au dreptul să fie familiarizați cu materialele pentru ordinea de zi a adunării generale extraordinare de la data de 15.07.2014 de la ora 8.00 pînă la ora 17.00 în zilele de lucru, pe adresa: or. Criuleni, str. Stepelor, 5, tel. 0-248-24-018.

Consiliul S.A. «Drumuri-Criuleni»

**În atenția acționarilor
SA „Culinăria M.C. Decebal”**

(cu sediul: mun. Chișinău, bd. Decebal 59)

Conform hotărîrii Consiliului se anunță despre convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor SA „Culinăria „M. C. Decebal” cu prezența acționarilor, care va avea loc la data 25 iulie 2014 ora 11-00 pe adresa: mun. Chișinău, str. Zelinschi 7, bir. 511. Înregistrarea participanților la adunare va avea loc de la ora 10-00 pînă la ora 10-50.

ORDINEA DE ZI A ADUNĂRII:

1. Cu privire la majorarea capitalului social al Societății prin plasarea acțiunilor în cadrul emisiunii suplimentare de acțiuni.
2. Cu privire la introducerea modificărilor și completărilor în documentele de constituire ale Societății.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală extraordinară va fi întocmită conform situației din 05 iulie 2014.

Acționarii pot lua cunoștință cu materialele ordinii de zi începînd cu „15” iulie 2014, în zilele lucrătoare pe adresa: mun. Chișinău str. Zelinschi 7, bir. 511, de la orele 15-00 pînă la 16-00. Pentru participare la adunare este necesar de prezentat documentul care autentifică identitatea, iar în cazul reprezentării – și procura autentificată conform legislației în vigoare a RM.

**Organul Executiv
SA „Culinăria M.C. Decebal”**

**Comunicat informativ
către acționarii
BC “Moldindconbank” S.A.**

BC "Moldindconbank" S.A. anunță acționarii Băncii că, în conformitate cu Hotărîrea Adunării generale a acționarilor BC "Moldindconbank" S.A. din 25 aprilie 2014 și a Consiliului Băncii din 30 mai 2014, Banca va plăti dividendele în mărime de 4.10 lei per acțiune începînd cu data de 2 iulie 2014.

**Pentru informații suplimentare
ne contactați la tel. 022/576835, 022/576837**

**К сведению акционеров
SA „Var-Nest”**

Доводим до Вашего сведения, что в соответствии с Решением Совета созывается в очной форме очередное годовое общее собрание акционеров по итогам деятельности общества за 2013г., которое состоится 28 июля 2014г. по адресу: м. Кишинэу, ул. А. Щусева 101, оф. 24. Начало Собрания – 10-00 ч. Регистрация акционеров – с 09-30 ч. до 09-55 ч.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Утверждение отчёта исполнительного органа об итогах работы общества за 2013 г. и основных направлений деятельности на 2014-2015 гг.
2. Рассмотрение и утверждение годового финансового отчета общества за 2013г.
3. Рассмотрение и утверждение годового отчета Совета общества за 2013г.
4. Рассмотрение и утверждение отчета ревизионной комиссии общества за 2013 год.
5. Рассмотрение и утверждение отчета аудиторской компании «Financial-Audit» SRL по результатам проверки финансового отчета общества за 2013 год.
6. Утверждение аудиторской организации для проведения очередного обязательного аудита в 2014г. и установление размера оплаты ее услуг.
7. Принятие решения о распределении годовой прибыли за 2013г. и утверждение норматива распределения прибыли на 2014 г.

Для участия в работе собрания акционеры должны иметь при себе удостоверение личности (паспорт), а представители акционеров – документ, подтверждающий их полномочия (доверенность, оформленная в установленном законом порядке).

Список акционеров, имеющих право на участие в очередном годовом общем собрании составлен по состоянию на 22 апреля 2014г.

Акционеры могут ознакомиться с материалами к повестке дня очередного годового общего собрания, в рабочие дни, начиная с 18 июля 2014 года, с 10-00 ч. до 12-00 ч., по адресу: м. Кишинэу, ул. А. Щусева 101, оф. 24.

**Consiliul SA “Fabrica de vinuri
Slobozia Mare”**

a adoptat decizie privind convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor

CU URMĂTOAREA ORDINE DE ZI:

1. Procurarea utilajului necesar pentru modernizarea sectorului de producere al întreprinderii cu includerea acestuia în capitalul social.
2. Majorarea capitalului social prin efectuarea emisiei suplimentare de acțiuni și introducerea modificărilor respective în statutul societății.
3. Cu privire la introducerea noilor genuri de activitate în statutul societății.

Adunarea generală va avea loc cu prezența acționarilor pe data de 14.07.2014 la orele 10-00 la sediul societății pe adresa: mun. Chișinău, str. Mateevici, 34, MD-2012”.

Înregistrarea participanților va începe la ora 09-00. Lista acționarilor cu drept de participare la adunarea generală extraordinară a acționarilor este întocmită conform situației din 01.07.2014. Acționarii se vor familiariza cu materialele pentru ordinea de zi a adunării generale anuală a acționarilor începînd cu data de 04.07.2014 la sediul Societății: mun. Chișinău, str. Mateevici, 34, MD-2012”, în zilele lucrătoare, între orele 08.30 – 16.30.

Acționarii vor prezenta actul ce le confirmă identitatea, iar reprezentanții acționarilor – și procura perfectată conform legislației în vigoare.
Relații la tel. /022/ 73-74-87

Вниманию акционеров SA "Estate Group"

В соответствии с решением Совета от 20.05.2014г. 25 июня 2014г. состоялось очередное повторное общее годовое собрание акционеров SA "Estate Group" в очной форме по адресу: мун. Кишинэу, ул. Зимбрулуй, 10, Институт труда. На собрании присутствовали акционеры и их представители, владеющие 36,52% от общего количества голосующих акций АО. На собрании квалифицированным большинством голосов

ПРИНЯТЫ СЛЕДУЮЩИЕ РЕШЕНИЯ ПО ВОПРОСАМ ПОВЕСТКИ ДНЯ:

1. Утвержден отчет о работе совета и деятельности общества за 2013 год.
2. Принят к сведению финансовый отчет Общества за 2013 год, подтвержденный заключениями ревизионной комиссии и аудиторской организации Общества.
3. Утвержден отчет ревизионной комиссии Общества за 2013 год.
4. Распределена прибыль Общества за 2013г. и нераспределенная прибыль за 2012г. в общей сумме 183853,29 лея следующим образом: 5% направлены в резервный капитал; 14,56% направлены на развитие Общества; 15,27% направлены в фонд материального поощрения работников Общества; 8,18% направлены на вознаграждение членов совета Общества; 56,99% направлены на выплату дивидендов.
  - (1) дата, на которую составляется список акционеров, имеющих право на получение дивидендов: 25 июня 2014г.;
  - (2) размер дивидендов на одну голосующую акцию Общества: 0,03 лея;
  - (3) форма выплаты дивидендов акционерам:
    - юридическим лицам – перечислением денежных средств на банковский счет;
    - физическим лицам – выплата наличными денежными средствами (выплата производится в офисе Общества);
  - (4) срок выплаты дивидендов:
    - начало выплаты – не позднее 25 сентября 2014г.;
    - окончание выплаты – по истечении 3 лет со дня начала выплаты дивидендов.
5. Утверждены нормативы распределения прибыли, которая будет получена в 2014г.:
  - 5% – в резервный капитал;
  - 20% – в фонд материального поощрения работников Общества;
  - 15% – на развитие Общества;
  - 10% – на вознаграждение членов совета;
  - 50% – на выплату дивидендов.
6. Утвержден размер оплаты труда членам совета и ревизионной комиссии, утвержден лимит средств, направляемых на покрытие расходов, связанных с деятельностью совета и ревизионной комиссии.
7. Избраны в ревизионную комиссию Общества сроком на 2 года: Володина О. В., Бобок М. В., Колесник Г. И., избран резерв ревизионной комиссии.
8. Избраны в совет Общества сроком на 2 года: Шапа П. И., Паскал В. Ф., Дрэгуца С. П., Олейникова И. Н., Юнко В. Ф., избран резерв совета Общества.
9. Утверждена аудиторская организация Общества и установлен размер оплаты её услуг.

Исполнительный орган
АО "Estate Group".

FB "BrokWest" SA

În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (4) al Legii "Privind societățile pe acțiuni", FB "BrokWest" SA (IDNO 1003600036300) informează că a procurat 17942 acțiuni ordinare emise de "Presfertil" SA (ISIN MD14PREF1008), ceea ce constituie 32,96%.

Вниманию акционеров SA "Mega Prim"

В соответствии с решением Совета от 20.05.2014г. 24 июня 2014г. состоялось очередное повторное общее годовое собрание акционеров SA "Mega Prim" в очной форме по адресу: мун. Кишинэу, ул. Зимбрулуй, 10, Институт труда. На собрании присутствовали акционеры и их представители, владеющие 33,09% от общего количества голосующих акций АО. На собрании квалифицированным большинством голосов

ПРИНЯТЫ СЛЕДУЮЩИЕ РЕШЕНИЯ ПО ВОПРОСАМ ПОВЕСТКИ ДНЯ:

1. Утвержден отчет о работе совета и деятельности Общества за 2013 год.
2. Принят к сведению финансовый отчет Общества за 2013 год, подтвержденный заключениями ревизионной комиссии и аудиторской организации Общества.
3. Утвержден отчет ревизионной комиссии Общества за 2013 год.
4. Распределена прибыль Общества за 2013г. в общей сумме 648257 лея следующим образом: 5% направлены в резервный капитал; 33,3% направлены на развитие Общества; 5,939% направлены в фонд материального поощрения работников Общества; 2,6224% направлены на вознаграждение членов совета Общества; 53,138% направлены на выплату дивидендов.
  - (1) дата, на которую составляется список акционеров, имеющих право на получение дивидендов: 24 июня 2014г.;
  - (2) размер дивидендов на одну голосующую акцию Общества: 0,035 лея;
  - (3) форма выплаты дивидендов акционерам:
    - юридическим лицам – перечислением денежных средств на банковский счет;
    - физическим лицам – выплата наличными денежными средствами (выплата производится в офисе Общества);
  - (4) срок выплаты дивидендов:
    - начало выплаты – не позднее августа 2014г.;
    - окончание выплаты – по истечении 3 лет со дня начала выплаты дивидендов.
5. Утверждены нормативы распределения прибыли, которая будет получена в 2014г.:
  - 5% – в резервный капитал;
  - 95% – на развитие Общества.
6. Утвержден размер оплаты труда членам совета и ревизионной комиссии, утвержден лимит средств, направляемых на покрытие расходов, связанных с деятельностью совета и ревизионной комиссии.
7. Избраны в ревизионную комиссию Общества сроком на 2 года: Апроцкая Л. В., Бобок М. В., Костюшко О. А., избран резерв ревизионной комиссии.
8. Избраны в совет Общества сроком на 2 года: Апостол Е. А., Забулика В. М., Бережной Ф. Ф., Зайцева Е. К., Ананьева Т. А., избран резерв совета Общества.
9. Утверждена аудиторская организация Общества и установлен размер оплаты её услуг.

Исполнительный орган
АО "Mega Prim"

În atenția acționarilor societății Î.M. „Glass Container Prim” SA

STIMAȚI DOMNI,

Prin votul acționarilor societății Î.M. „Glass Container Prim” S.A. (din 01.07.2014), s-a hotărât de a amâna (pentru 01.08.2014) examinarea chestiunilor din ordinea de zi a adunării generale extraordinare a acționarilor societății Î.M. „Glass Container Prim” S.A. (planificate pentru 01.07.2014), în legătură cu noile circumstanțe.

Relații la telefonul – 022472418.

Stimați acționari ai CA „Idea Asigurări” S.A.,

La 16 iunie 2014, a avut loc Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor CA "Idea Asigurări" SA., pe adresa: mun. Chișinău, str. Șciusev 29, ora 12.00. La adunare au participat acționarii societății, care reprezintă 120000 acțiuni cu drept de vot, ce constituie 100% din numărul total al acțiunilor cu drept de vot al societății.

LA ADUNARE AU FOST ADOPTATE UNANIM URMĂTOARELE DECIZII CARE URMEAZĂ A FI FĂCUTE PUBLICE:

1. Pe chestiunea nr. 1 a ordinei de zi s-a hotărât: „A aproba raportul financiar a societății pentru anul 2013. “
2. Pe chestiunea nr. 2 a ordinei de zi s-a hotărât: „A aproba darea de seamă a Consiliului societății pentru anul 2013. “
3. Pe chestiunea nr. 3 a ordinei de zi s-a hotărât: „A aproba raportul Comisiei de Cenzori pentru anul 2013. “
4. Pe chestiunea nr. 4 a ordinei de zi s-a hotărât: „A lua act de informația privind profitul societății pentru anul 2013. “
5. Pe chestiunea nr. 5 a ordinei de zi s-a hotărât: „Deoarece societatea nu desfășoară activitate în domeniul asigurărilor, nu este necesar de a desemna pentru anul 2014 audit extern. “
6. Pe chestiunea nr. 6 a ordinei de zi s-a hotărât: „A aproba Compania de Audit "First Audit International", de a exercita atribuțiile Comisiei de Cenzori, cu cuantumul retribuției pentru acordarea serviciilor acesteia pentru anul 2014, conform tarifulor stabilite.
7. Pe chestiunea nr. 8 a ordinei de zi s-a hotărât: „A împuternici Comisia de Cenzori cu dreptul de a autentifica procesul verbal al adunării generale”.

Вниманию акционеров SA "Nord-Zahar"

27 июня 2014г. состоялось очередное повторное общее годовое собрание акционеров SA "Nord-Zahar" в очной форме по адресу: г. Бричень, ул. Узинелор, 30. На собрании присутствовали акционеры и их представители, владеющие 47,04% от общего количества голосующих акций АО.

НА СОБРАНИИ ПРИНЯТЫ СЛЕДУЮЩИЕ РЕШЕНИЯ ПО ВОПРОСАМ ПОВЕСТКИ ДНЯ:

1. Утвердить отчет о работе совета и деятельности Общества за 2013 год.
2. Принять к сведению финансовый отчет Общества за 2013 год, подтвержденный заключением ревизионной комиссии Общества.
3. Утвердить отчет ревизионной комиссии Общества за 2013 год.
4. Убытки Общества за 2013г. в размере 1087495 лей погасить за счет прибыли, которая будет получена в последующие годы.
5. Утвердить нормативы распределения прибыли, которая будет получена в 2014г.: 5% – в резервный фонд; 95% – на покрытие убытков прошлых лет.
6. Утвердить размер оплаты труда ревизионной комиссии Общества и величину расходов, связанных с организацией деятельности ревизионной комиссии и совета Общества.
7. Утвердить в качестве аудиторской организации Общества фирму „Confirmare-audit” SRL и установить размер оплаты её услуг.
8. Утвердить изменения и дополнения в устав, регламенты совета и ревизионной комиссии общества. Уполномочить Кушнир Анну подписать все необходимые документы при регистрации изменений и дополнений в устав SA "Nord-Zahar".

Исполнительный орган SA "Nord-Zahar"

S.A. „Farmacia Mereni”

Anunță convocarea adunării generale anuale a acționarilor la data de 22 iulie 2014.

ORDINEA DE ZI:

1. Darea de seamă pe anii 2013.
2. Discutarea reorganizării prin separare.
3. Diverse.

Adunarea va avea loc în incinta farmaciei pe adresa: s. Mereni.

Începutul adunării la orele 15.00.

SA "CARIERA DE GRANIT SI PIETRIS DIN SOROCA"

Извещает, что 16.06.2014 года состоялось очередное годовое общее собрание акционеров. Место проведения собрания: г. Кишинэу, ул. Матеевич 84/1.

НА СОБРАНИИ БЫЛИ ПРИНЯТЫ СЛЕДУЮЩИЕ РЕШЕНИЯ:

1. Принять к сведению финансовый отчет общества за 2013 год. Утвердить Отчет Совета Общества и одобрить все решения Совета Общества в 2013 году, а также все сделки, заключенные согласно принятых Решений Совета Общества. Утвердить отчет Ревизионной комиссии.
2. Распределить полученную прибыль за 2013 год в следующем порядке: Формирование резервного капитала: не менее 5 процентов чистой прибыли общества, Развитие производства: 7 000 000,00 лей, Выплату дивидендов в размере 4 505 415,00лей. Утвердить 2,226 лей дивидендов на одну находящуюся в обращении акцию каждого класса. Установить 16.06.2014 как дату, на которую составлен список акционеров, имеющих право на получение дивидендов. Установить срок для выплаты дивидендов: 88 календарных дней со дня принятия решения об их выплате. Установить, что дивиденды выплачиваются только акционерам, включенные в список акционеров имеющие право на получение дивидендов. Установить, что акционер, утрачивает право на получение дивидендов с момента утраты статуса акционера. Выплата дивидендов осуществляется только безналичным путем за счет акционера, денежными средствами лицам, обратившийся с заявлением в письменном виде в Общество и предъявившие документы в оригинале или в нотариально заверенных копиях, удостоверяющие его личность и/или его полномочия на право получения дивидендов и/или его требования. Оплата дивидендов осуществляется только при условии предъявления документа в оригинале об открытии соответствующего расчетного счета в банке на имя лица, включенного в список акционеров, имеющие право на получение дивидендов или лица, установленного Законом либо договором на получение дивидендов от имени акционера.
3. Избрать в состав Совета Общества следующих лиц: Андроник Н. С, Ройбу Ю. К, Грицуник И. Б, Грицуник Л. И, Мельник В.В. и установить месячный размер оплаты их труда.
4. Утвердить следующие нормативы распределения прибыли за 2014 год: на выплату вознаграждения членам Совета Общества: не более 1 500 000 лей, на выплату вознаграждения членам Ревизионной комиссии: не более 50 000,00 лей, на развитие производства: не более 30% от прибыли, на благотворительную и спонсорскую деятельность, на оказание материальной помощи работникам предприятия и членам их семей 20% от прибыли, на формирование резервного капитала: 5% от чистой прибыли
5. Утвердить SRL "AUDIT-NATAL" сроком на год, для проведения очередного обязательного аудита, установив размер оплаты ее услуг.

Ежемесячный
бюллетень НКФР –
май 2014 г.

2

Эксклюзивное интервью
директора НАРЭКИТ
Григоре Вараница

4

Рынок микрофинансовых
услуг – медленное
восстановление
после кризиса

5

Правительство одобрило законопроект о ратификации соглашения об ассоциации РМ-ЕС

Правительство утвердило на внеочередном заседании в субботу, 29 июня, законопроект о ратификации Соглашения об ассоциации РМ с ЕС, подписанный 27 июня в Брюсселе.

Как сообщили «ИНФОТАГ» в Бюро правительства по связям с прессой, министр иностранных дел и европейской интеграции Наталья Герман сделала обзор сотрудничества РМ с ЕС, подчеркнув, что положения Соглашения об ассоциации не противоречат Конституции РМ.

Она сообщила, что РМ получит финансовую помощь со стороны ЕС, которая поможет Молдове стать современным и европейским государством.

Премьер-министр Юрие Лянкэ отметил, что следующим этапом отношений РМ с ЕС станет внедрение Соглашения.

«У нас есть финансовая поддержка Европейской комиссии, и от того, как мы выполним свои обязательства, будет зависеть многое: во-первых, мы должны доказать, что Соглашение об ассоциации является историческим, и во-вторых, от того, как мы внедрим его, зависит следующая фаза отноше-

ний РМ с ЕС. Мы прошли важный этап, но это не завершение процесса. Нам предстоит продолжить процесс до присоединения к ЕС», – сказал он.

По словам Лянкэ, чтобы присоединиться к ЕС, РМ должна подать заявку и получить статус кандидата. Он сказал, что, скорее всего, это произойдет во второй половине 2015 г.

Премьер отметил, что самыми главными являются обяза-

тельства правительства перед гражданами.

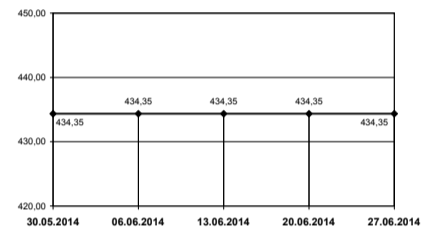
«Это создание функциональных учреждений, которые работают во благо граждан, борются с коррупцией. Наши задачи – реальное разделение власти, справедливое правосудие и рыночная экономика», – сказал он, отметив, что для внедрения положений Соглашения об ассоциации не предусмотрено создание новых структур. Документ,

одобренный правительством, передан президенту Николае Тимофти, который, не мешкая, подписал его и отправил парламенту на ратификацию.

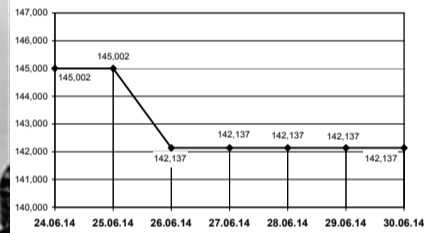
Спикер Игорь Корман ранее заявлял, что на этой неделе выступит в парламенте с предложением ратифицировать Соглашение, после чего следует процедура ратификации документа законодательными органами 28 стран-членов ЕС.

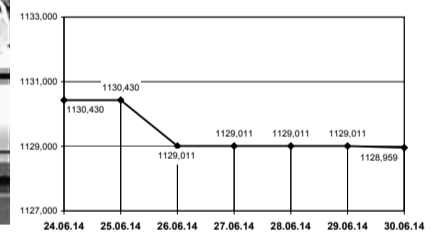
CNPF

Banking Stock Index –
InfoMarket

EVM-Composite

Курс валют
на 2.07.2014

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	14.0862
EUR	1	19.2832
UAH	1	1.1912
RON	1	4.3974
RUB	1	0.4112

Обзор биржевых сделок за неделю

Общий объем биржевых сделок за период с 23 по 27 июня 2014 года составил 1,9 млн леев. В течение недели зарегистрировано 18 сделок с акциями 12 эмитентов.

В Основной Секции биржи проведено 12 сделок объемом 1,8 млн леев. Цена акций КБ «Energbank» АО выросла на 5 лей и составила 115 леев за акцию. Рыночная цена акций КБ «Vanca Socială» АО уменьшилась с 132 до 98 леев за акцию. Посредством механизма интерактивного рынка продано 70% акций компании «Întreprinderea pentru colectarea cerealelor din Rediul-Mare» по 13,85 лея за акцию.

В Секции Прямых Сделок реализованы акции 4 эмитентов (голосовые торги) на сумму почти 50 тыс. леев.

Фондовая биржа Молдовы предоставляет консалтинговые услуги в области лицензируемой деятельности (биржевой).

Информация по телефону 022-27-76-36.

www.moldse.md

Фондовая биржа Молдовы

Объявление НКФР

Национальная комиссия по финансовому рынку начиная с 30.06.2014 проводит публичные консультации по проектам Постановлений Национальной комиссии по финансовому рынку об утверждении Положения о предложениях на получение контроля, Положения о регулируемых рынках и многосторонних системах осуществления сделок, Положения о Реестре авторизованных лиц в сфере оценки ценных бумаг и Инструкции о клиринге и расчете сделок с финансовыми инструментами.

Цель проектов заключается в внедрении Закона о рынке капитала для установления адекватных правил и процедур в деятельности операторов рынка и системы, центрального депозитария, лиц, занятых в сфере оценки ценных бумаг, а также проведения предложений о получении контроля.

Эти проекты размещены на сайте Национальной комиссии по финансовому рынку в разделе „Baza normativă / Proiecte în derulare”.

В этой связи, просим направлять Ваши мнения и предложения по проектам Постановлений, в соответствии с установленными сроками в объявлениях на сайте НКФР.

CAPITAL Market

Împreună
în lumea
finanțelor

Отдел рекламы.
Тел.: +373 69 821216

Moldpresa
Tu alegi, noi difuzăm!

Национальная комиссия по финансовому рынку БЮЛЛЕТЕНЬ • 5 • 2014 РЫНОК ЦЕННЫХ БУМАГ

ПЕРВИЧНЫЙ РЫНОК

В мае 2014 года Национальная комиссия по финансовому рынку (НКФР) зарегистрировала в Государственном реестре ценных бумаг 5 дополнительных эмиссий акций на общую сумму 25,78 млн леев (Таблица №1).

Объем эмиссии акций в мае 2014 года снизился, по сравнению с соответствующим месяцем прошлого года, на 6,4 млн леев или на 19,89% (Таблица №2).

В январе-мае 2014 года было осуществлено эмиссий акций на сумму 905,63 млн леев, то есть на 285,16 млн леев или на 45,96% больше, по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года (Таблица №3). Иностранные инвестиции составили 83,69% от общего объема инвестиций за отчетный период.

ВТОРИЧНЫЙ РЫНОК

В период с января по май 2014 года на вторичном рынке осуществлено 1599 сделок с ценными бумагами на сумму 897,12 млн леев, что на 14,73 млн леев или 1,67% больше, по сравнению с объемом сделок в январе-мае 2013 года (Таблица №4).

Ежемесячная динамика показателей вторичного рынка ценных бумаг в январе-мае 2014 г. отражает непрерывный рост числа сделок, в мае их число упало, а объем сделок в январе-мае 2014 года носил неоднородный характер (Диаграмма №1).

В мае 2014 года на вторичном рынке было осуществлено 360 сделок с ценными бумагами на общую сумму 315,46 млн леев, или на 39,61% меньше объема по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года (Диаграмма №2).

В мае 2014 года НКФР не зарегистрировала публичных предложений ценных бумаг на вторичном рынке.

БИРЖЕВОЙ РЫНОК

На биржевом рынке в мае 2014 года было зарегистрировано 102 сделки на общую сумму 14,62 млн леев.

Биржевой оборот уменьшился в 14,7 раза по сравнению с апрелем предыдущего года (Диаграмма №3).

Объем биржевых сделок составил 4,63% от общего объема сделок на вторичном рынке (Диаграмма №4).

Доля биржевых сделок в мае 2014 года составила 28,33% от общего числа сделок (Диаграмма №5).

Согласно данным Диаграммы №3, начиная с 2010 года и до 2014 года, объемы и число сделок носили неоднородный характер. Объем сделок в 2013 году превышает средний показатель за отчетный период в 3,5 раза.

Информация о сделках с ценными бумагами, включенными в биржевой листинг, представлена в Таблице №5.

ВНЕБИРЖЕВОЙ СЕГМЕНТ

В мае 2014 года на внебиржевом сегменте рынка было зарегистрировано 258 сделок на сумму 300,84 млн леев. Объем таких сделок снизился на 28,85% по сравнению с маем 2013 года (Диаграмма №6).

В структуре внебиржевых сделок за отчетный период наибольшая доля приходится на сделки приобретения ценных бумаг эмитентом на условиях ст. 78 Закона №1134 – XIII от 02 апреля 1997 г. "Об акционерных обществах" – 245,63 млн леев или 81,65%, сделки вноса в уставный капитал составили 27,97 млн леев или 9,30%, и сделки правопреимства на ценные бумаги в результате роспуска акционера-юридического лица – 25,95 млн леев или 8,62%. Объем других сделок составил 1,29 млн леев или 0,43%, в том числе: 0,56 млн леев – сделки купли-продажи, 0,40 млн леев – сделки дарения, 0,29 млн леев – сделки наследования, 0,03 млн леев – сделки с ценными бумагами, невостребованными на условиях Закона №392 – XVI от 13.05.1999, и 3 087 леев – сделки распределения ценных бумаг при разделе имущества между супругами по решению суда (Диаграмма №7).

Национальная комиссия по финансовому рынку:

MD 2012, мун.Кишинёв, б-р Штефана чел Маре, 77,
тел. (373 22) 859 401; www.cnpf.md

Управление внешних отношений и развития:
тел. (373 22) 859 430

Таблица №1 Эмиссии ценных бумаг, зарегистрированные в ГРЦБ в мае 2014 г.

Наименование эмитента	Код ISIN ценных бумаг	Сумма эмиссии, лей	Кол-во размещенных ценных бумаг, единиц	Номинальная стоимость ценной бумаги, лей	Стоимость размещения ценной бумаги, леев	Уровень листинга на ФБМ
Дополнительные эмиссии акций						
Combinatul de vinuri „CRICOVA” S.A	MD14CRIV1009	6461900	64619	100	100	-
Fabrica de confectii „IONEL” S.A. *	MD14NEL1003	9645588	9645588	3	3	-
S.A. „TEZEU-LUX”	MD14ZEUX1009	1560000	156000	10	10	-
Centrul comercial „TDA” S.A.	MD14TDAC1007	600224	75028	8	8	-
Uzina de tractoare „TRACOM” S.A.	MD14TRAC1001	7516791	326817	23	23	-
Всего		25784503				

* путем увеличения номинальной стоимости одной простой именной акции.

Таблица №2 Эмиссии ценных бумаг в мае 2010-2014 гг. (млн леев)

Вид эмиссии	2010	2011	2012	2013	2014	2014/2013, абсолютное изменение (+/-)
Эмиссии, осуществленные при учреждении АО	-	20,29	90,00	-	-	-
Дополнительные эмиссии акций	3,03	202,54	93,99	32,18	25,78	-6,4
Всего	3,03	222,83	183,99	32,18	25,78	-6,4

Таблица №3 Объем эмиссий ценных бумаг в январе-мае 2010-2014 гг. (млн леев)

Вид эмиссии	2010	2011	2012	2013	2014	2014 к 2013, %
Количество эмиссий, осуществленных при учреждении акционерных обществ	2	5	5	4	-	-4
Объем эмиссий, осуществленных при учреждении акционерных обществ (млн леев)	0,90	22,00	120,02	0,27	-	-0,27
Количество дополнительных эмиссий акций	22	37	54	25	22	-3
Объем дополнительных эмиссий акций (млн леев)	91,30	406,98	410,79	620,20	905,63	+285,43
Всего объем эмиссий (млн леев)	92,20	428,98	530,81	620,47	905,63	+285,16

Таблица №4 Вторичный рынок в мае 2010-2014 гг.

Показатель	2010	2011	2012	2013	2014	2014 г. по сравнению с 2013 г., %	
Биржевой рынок	Кол-во сделок (единиц)	1264	878	656	629	444	-29,41
	Объем сделок (млн леев)	102,19	74,26	32,88	243,26	395,08	62,41
Внебиржевой рынок	Кол-во сделок (единиц)	1248	966	955	1521	1155	-24,06
	Объем сделок (млн леев)	113,98	314,98	246,66	639,13	502,04	-21,45
Всего на вторичном рынке	Кол-во сделок (единиц)	2509	1844	1611	2150	1599	-25,63
	Объем сделок (млн леев)	216,17	389,24	279,54	882,39	897,12	1,67

Таблица №5 Сделки, осуществленные с ценными бумагами акционерных обществ, включенных в листинг ФБМ, май 2014 г.

Наименование эмитента	Код ISIN	Кол-во реализованных акций, ед.	Объем сделок, лей	Рыночная цена одной акции, лей	Номинальная стоимость, лей	Доля реализованных акций, %	Кол-во сделок, ед.	Уровень листинга
Сделки, осуществленные посредством интерактивного рынка								
BC "BANCA DE ECONOMII"	MD14BECM1002	3	90,00	30,00	0,000	0,000	1	1
BC "MOLDINDCONBANK" SA	MD14MICB1008	39	3510,00	90,00	100,00	0,001	1	1
BC "VICTORIABANK" S.A.	MD14VCTB1004	83	2531,50	30,50	10,00	0,000	1	1
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	451	469040,00	1040,00	200,00	0,043	1	1
BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	68	68000,00	1000,00	200,00	0,007	1	1
Всего		644	543171,50				5	

Диаграмма №1 Ежемесячная динамика эмиссий ценных бумаг, январь-май 2014 г.

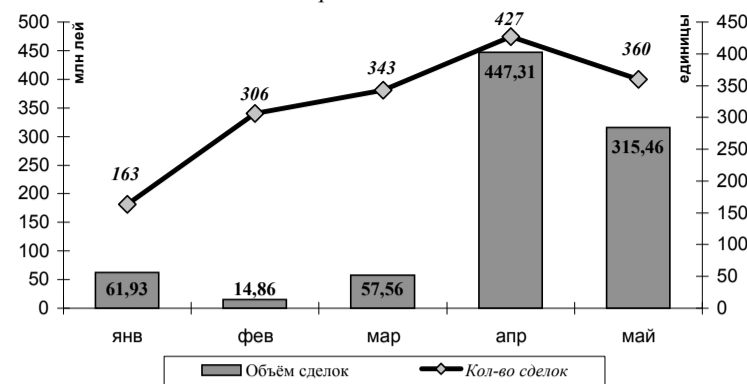

Диаграмма №2 Сделки на вторичном рынке ценных бумаг, май 2010-2014 гг.

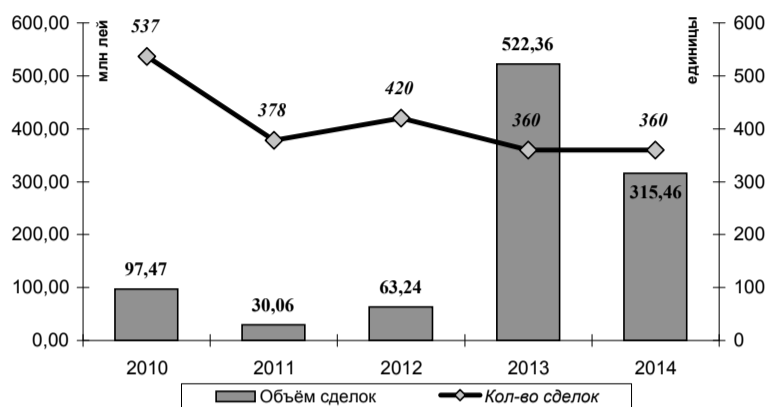

Диаграмма №3 Биржевые сделки, май 2010-2014 гг.

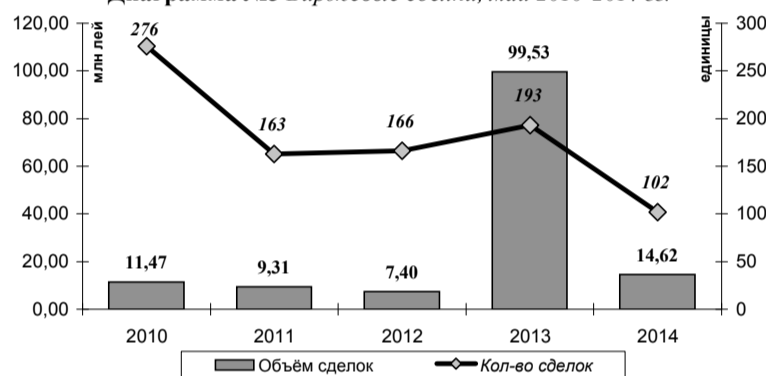

Диаграмма №4 Структура сделок на вторичном рынке, май 2014 г. (по объему сделок)

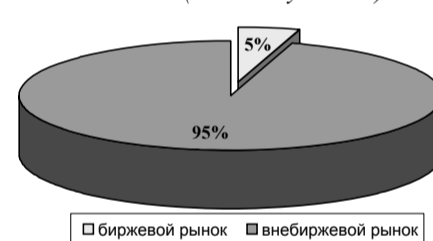

Диаграмма №5 Структура сделок на вторичном рынке, май 2014 г. (по количеству сделок)

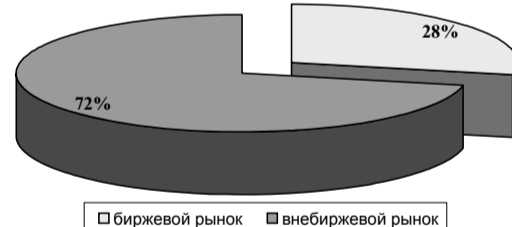

Диаграмма №6 Внебиржевые сделки, май 2010-2014 гг.

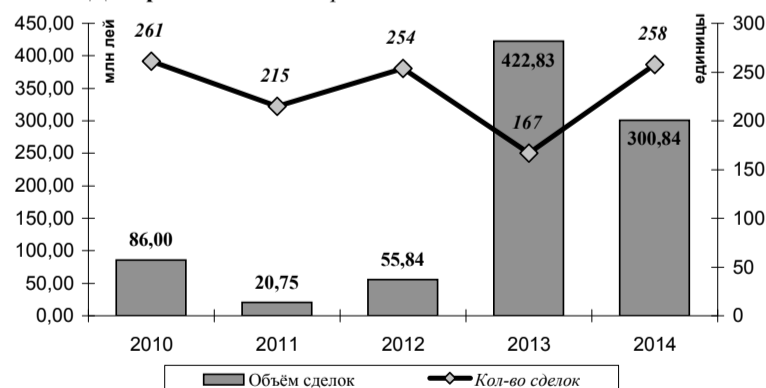
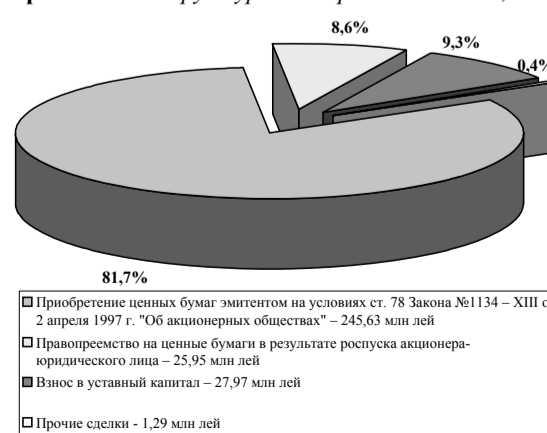

Диаграмма №7 Структура внебиржевых сделок, май 2014 г.

Акционеры Banca Sociala избрали Наталью Рахубу и.о. президента и председателя административного совета

Акционеры Banca Sociala (BS) избрали исполняющей обязанности президента и председателя Административного совета банка 52-летнюю Наталью Рахубу, стаж работы которой в BS превышает 15 лет.

Как сообщили агентству "ИНФОТАГ" в правлении банка, Национальный банк буквально на "второй день" дал положительное заключение на ее кандидатуру. Как пояснил собеседник агентства, это связано с тем, что Наталья Рахуба имела авторизацию регулятора, являлась членом Административного совета BS и обладает в нем правом первой подписи.

В большинстве молдавских банков утверждение президента банка осуществляет Административный совет, члены которого избираются общим собранием акционеров и проходят сложную процедуру утверждения в Национальном банке. И только в Banca Sociala и Moldova Agroindbank избрание президентов является прерогативой общего собрания акционеров.

Справка "ИНФОТАГ": Наталья Рахуба имеет высшее образование, она закончила Кишиневский сельскохозяйственный институт по специальности бухгалтерский учет. Родилась в Черновицкой области Украины. До прихода в BS работала главным бухгалтером, экономистом, заместителем директора в нескольких компаниях.

Правительство освободило 31 предприятие от выплат в госбюджет

Правительство освободило 24 госпредприятия от отчисления в госбюджет части чистой прибыли, полученной в 2013 г. Это предусматривает вступившее в силу в пятницу соответствующее постановление Кабмина.

Как передает "ИНФОТАГ", среди освобожденных от выплат – предприятия Cadastru, "Почта Молдовы", Кишиневский стекольный завод, Маломилештский комбинат качественных вин.

Еще семь крупных предприятий с участием госкапитала освобождены от выплаты дивидендов из прибыли за 2013 г. Это АО Barza Alba, винкомбинат Criciva, RED Nord-Vest, тракторный завод Tracom, ковровая фабрика Floare-Carpet, хлебокомбинат Franzeluta, выставочный центр Moldexpo.

Постановление обязывает данные предприятия использовать чистую прибыль за 2013 г. на инвестирование в развитие производства с обязательной последующей капитализацией (увеличением уставного капитала). Вице-премьер, министр экономики Валериу Лазэр отметил, что освобожденные от выплат предприятия были отобраны в зависимости от важности государственных услуг, которые они предоставляют, или за то, что внедряют инвестиционные программы и им необходимы финансовые ресурсы.

Он подчеркнул, что деньги остаются на данных предприятиях лишь при условии, что они будут инвестированы в развитие.

При обсуждении проекта в правительстве министр финансов Анатол Арапу выступил против него, "исходя из ситуации с исполнением госбюджета и последствий регионального кризиса".

"Нам нужна реальная конкуренция в отрасли экономики и непозволительно, чтобы кто-то пользовался льготами", – аргументировал он.

В Молдове планируется ввести жесткое уголовное наказание за нарушения в процессе администрирования имущества банков

Это предусматривают поправки в Уголовный кодекс, которые парламент принял на прошлой неделе в первом чтении. Предложено, что уничтожение или расточение имущества банка его администратором в процессе администрирования, причинившие ущерб в крупных размерах, будет наказываться штрафом в размере от 500 до 1000 условных единиц или лишением свободы на срок до 5 лет, с лишением в обоих случаях права занимать определенные должности на срок до 8 лет.

Кроме того, предлагается ввести новую статью «Ущербное или мошенническое руководство банком», согласно которой непринятие необходимых мер, предусмотренных действующим законодательством, постановлениями Нацбанка и уставом банка при регистрации заявлений о финансовых потерях или существовании угрозы таких потерь со стороны членов совета директоров или акционеров, будет наказываться штрафом в размере от 400 до 800 у. е. или лишением свободы на срок до 1 года, с лишением права занимать определенные должности на срок до 3 лет.

Оговорено также, что фальсификация или уничтожение банковских документов, использование заведомо ложных данных или сокрытие достоверных данных менеджером банка могут обернуться штрафом в размере от 500 до 1000 у. е. или лишением свободы на срок до 3 лет, с запретом занимать определенные должности на срок от 2 до 5 лет. Кроме того, предусмотрено, что причинение умышленной несостоятельности банку умышленными действиями или бездействием его администратора, включая осуществление чрезмерных расходов, продажу банковских активов по заниженной цене, принятие нецелесообразных обязательств, ведение бизнеса с несостоятельным лицом, невзыскание долговых обязательств финансового учреждения в конце срока или иным образом, вопреки надлежащему управлению, которые сознательно уменьшают имущество финансового учреждения, будет наказываться штрафом в размере от 2 тыс. до 3 тыс. у. е., или лишением свободы на срок от 4 до 6 лет.

Те же действия, совершенные группой администраторов или акционеров, или с целью неуплаты долгов и возобновления банковского бизнеса предложено наказывать штрафом в размере от 2,5 тыс. до 3 тыс. у. е. или лишением свободы на срок от 5 до 6 лет.

В Молдове будет повышена эффективность администрирования госпредприятий и госпакетов в акционерных обществах со 100-процентным или частичным госкапиталом

Это предусматривает одобренное правительством постановление о делегировании полномочий администрирования госсобственности специализированным органам центральной публичной администрации.

Речь идет о делегировании им конкретных обязательств по исполнению контроля за целостностью и эффективным использованием госимущества в соответствующих областях, назначению членов админсоветов госпредприятий и их отзыва с должности, с учетом предложений Минфина и Минэкономики, назначению администраторов госпредприятий и освобождению их с должности, по предложению админсовета, координированию отчуждения, передаче в залог, аренде активов госпредприятий и акционерных обществ с мажоритарным госкапиталом, администрированию прилегающих к госпредприятиям земельных участков, осуществлению контроля за правильностью начисления и своевременному перечислению госпредприятиями и компаниями дивидендов и части прибыли в бюджет.

Планируется также, что Агентство публичной собственности будет ежегодно представлять отчет об администрировании госсобственности, который включит анализ финансово-экономической деятельности госпредприятий и акционерных обществ, в которых доля государства превышает 30%, результаты их администрирования, а также примет другие меры для повышения эффективности управления госсобственностью. Предусмотрено, что Агентство публичной собственности, подведомственное Минэкономики, которое от имени правительства осуществляет функции владельца акций в акционерных обществах с полностью или частичным госкапиталом, передаст специализированным органам центральной власти исполнение права акционера в акционерных обществах в соответствующих областях, в том числе, обязательства и права представлять в них интересы государства, на основе контракта.

Правительство своим постановлением утвердило типовой образец такого контракта о передаче права акционера и администрирования госсобственности.

InfoMarket

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.

E-mail: info@cnfp.md

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Capital Market проводит конкурс на должность менеджера по рекламе

Редакция Capital Market проводит конкурс по приему на работу менеджера по продаже рекламных площадей на страницах газеты и на сайте издания www.capital.market.md. Заинтересованные лица могут прислать заявку по адресу gt@capital.market.md или позвонить по телефону 022 229445.

Также редакция готова к сотрудничеству и с рекламными агентствами. Заявки принимаются до 30 июля.

«Газпром» готов поставить Молдове в 2015-2017 гг. не более 10 млрд куб. м природного газа на общую предельную сумму \$3,5 млрд

Сделку в таких параметрах между компаниями «Газпром» и «Молдовагаз» одобрили акционеры российского газового холдинга на своем годовом общем собрании.

Они согласовали также, что «Молдовагаз» в 2015-2017 гг. окажет «Газпрому» услуги по организации транспортировки газа в режиме транзита по территории Молдовы в объеме не более 25,4 млрд куб. м, а российский газовый холдинг в свою очередь заплатит за эти услуги по транспортировке газа по магистральным газопроводам общую предельную сумму в \$76,2 млн. Следует отметить, что «Газпром» в 2013 г. сократил поставки природного газа в Молдову, с учетом Приднестровского региона, на 22,4% – до 2,39 млрд куб. м.

По данным Национального агентства по регулированию в энергетике, без учета Приднестровья, Молдова в 2013 г. сократила объем закупки газа в физическом выражении на 5,9% – до 1,03 млрд куб. м. В стоимостном выражении объем закупки газа снизился на 5,1% – до 4,92 млрд леев. Объем транзита российского газа через территорию Молдовы на Балканы в 2013 г. увеличился на 0,2% – до 19,65 млрд куб. м. Транзит российского газа по Молдове в страны Балканского региона обеспечивают компании «Молдоватрансгаз» и «Тираспольтрансгаз».

Тариф за транзит составляет \$3 за прокачку 1 тыс. куб. м газа на каждые 100 км. «Молдовагаз» – молдо-российское предприятие, созданное в 1999 г. Крупнейшими его акционерами являются «Газпром» (50% акций), правительство Молдовы (35,33%) и администрация Приднестровья (13,44%).

InfoMarket

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:
Moldpres: 67770
Pošta Moldovei: PM21700
Издатель: CAPITAL MARKET I.S.
Регистрационный №:
1003600114204, 27 октября 2003 года
Учредитель: Национальная Комиссия по финансовому рынку
Административный совет:
Председатель: Юрие ФИЛИП,
Елена ВАСИЛАКЕ, Еуджениу ВИЦУ,
Зоя ТУЛБУРЕ, Надежда ФИЛИП.
Главный редактор:
Геннадий ТУДОРЯНУ
Тел.: /373 22/ 229-445
Заместитель главного редактора:
Татьяна СОЛОНАРЬ
Тел.: /373 22/ 229-335

Прием объявлений и отчетов:
capital@market.md, ziarulcm@gmail.com
Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
Факс: /373 22/ 22-05-03
Адрес: ул. Василе Александри, 115.
(Угол бул. Штефан чел Маре)
Расчетный счет: 225139437,
ф/к 1003600114204,
КБ "Eximbank - Gruppo Veneto Banca" АО,
филиал №11, Кишинэу, BIC EXMMMD22436.
В номере использованы материалы информационных агентств "Moldpres" и "InfoMarket".
Статьи, помеченные знаком , публикуются на правах рекламы.
Каждый материал, опубликованный на страницах "Capital Market", отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии "Edit Tipar Grup"

Григоре ВАРАНИЦА: Возможность переноса номеров выгодна не только пользователям телефонов, но и поставщикам услуг

Эксклюзивное интервью директора Национального агентства по регулированию в сфере электронных коммуникаций и информационных технологий (НАРЭКИТ) Григоре Вараница.

– Г-н директор, 1 июля этого года исполнился год с момента запуска услуги переноса телефонных номеров в Молдове. Как бы Вы оценили результаты этого новшества?

– Могу с уверенностью сказать, что задачи проекта по внедрению в Молдове возможности переноса номеров были выполнены, это стало основным событием в 2013 году в секторе молдавских электронных технологий. Перенос номеров придал новый импульс конкуренции, привел к появлению новых предложений по доступным ценам для пользователей, снижению разницы между тарифами на звонки в сети и вне ее, увеличению инвестиций в инфраструктуру.

С внедрением этой услуги, Молдова вступила в число стран (более 70 в мире, из них 28 в Европейском Союзе), в которых много лет оказывают такие услуги. Внедрение возможности переноса номеров стало выгодным не только пользователям, но и поставщикам этих услуг. Они могут предлагать пользователям привлекательные цены и увеличивать свою долю на рынке.

Важно то, что эта возможность дала пользователям больше свободы выбора поставщика, устранив, таким образом, препятствие на пути развития конкуренции на рынке телефонии. Перенос номеров создал дополнительное конкурентное давление на поставщиков услуг, что заставило их прилагать больше усилий для сохранения клиентов путем применения различных программ для постоянных клиентов, а также предлагать более выгодные условия и цены на свои услуги для привлечения новых клиентов. Таким образом, итог внедрения этой услуги отражен не только в количестве перенесенных номеров, но и в усилиях поставщиков, прилагаемых в целях удержания своих клиентов.

Надо отметить, что все расходы на внедрение этой услуги в сфере мобильной связи понесли поставщики. Кроме того, в отличие от некоторых европейских стран, ни один поставщик, вовлеченный в процесс переноса номеров, не взимает пошлину с пользователей за оказание этой услуги.

– Какие перемены вызвала эта услуга на рынке мобильной и фиксированной связи?

– Спустя год можно говорить о том, что перенос номеров проходит эффективно: число пользователей услуги растет, в то время как

число жалоб постоянно снижается, возможность сохранить номер при смене оператора повышает конкуренцию, это видно невооруженным глазом – появляются самые разнообразные предложения, поставщики постоянно инвестируют в сети и новые технологии.

Есть все основания утверждать, что услуга достигла своей главной задачи: стимулирования конкуренции между операторами, что приносит пользу пользователям телефонной связи. После внедрения данной услуги, три оператора мобильной связи и оператор фиксированной связи предложили ряд новых услуг по привлекательным ценам для привлечения абонентов и сохранения прежних клиентов. В частности, эти предложения содержат, впервые в Молдове, неограниченные телефонные переговоры во всех сетях страны, трафик мобильного интернета, СМС и международные звонки по сниженным ценам.

Анализ НАРЭКИТ указывает на то, что абоненты услуг мобильной связи, воспользовавшиеся новыми предложениями, вступившими в силу после 1 июля 2013 года, платят за тот же объем услуг намного меньше. Если до 1 июля 2013 года они платили в месяц более 100-200 леев за звонки в сети и вне ее, а после каждого месяца иногда платили дополнительно за звонки сверх пакета, то сейчас они платят только за пакет услуг с неограниченными минутами переговоров. В заключение хочу подчеркнуть, что использование новых предложений операторов мобильной и фиксированной связи, которые в частности включают неограниченные переговоры с любой сетью Молдовы и неограниченные международные переговоры или интернет-трафик, позволило абонентам платить меньше за телефонную связь.

– В процессе внедрения переноса номеров, насколько правильно вели себя операторы с клиентами, с одной стороны, и с конкурентами, с другой?

– В первые месяцы после запуска услуги были выявлены проблемы, связанные с поведением некоторых поставщиков мобильной связи. В целях удержания своих клиентов и/или привлечения новых, они вели агрессивную маркетинговую политику в ходе рекламных кампаний, использовали административные меры влияния, допустили технологические злоупотребления против абонентов, намеревающихся перенести номер в сеть другого оператора. После мер, принятых НАРЭКИТ, такие проблемы быстро исчезли.

– Сколько абонентов телефонной связи воспользовались данной услугой и перешли в другие сети?

– За это время (до 1 июля 2014 года) было перенесено 44 720 номеров, из которых 90% – номера мобильной связи и 434 (10%) – фиксированной связи. На сегодняшний день доля перенесенных мобильных номеров в соотношении с совокупным числом номеров этого типа поставщиков составляет 0,3%. Что касается вопроса о том, много или мало перенесенных номеров, я бы ответил так. Довольно много, если говорить о том, что услуга действует, и пользователям Молдовы известно о ней. Не так уж и много, если говорить о том, что поставщики связи в Молдове прилагают серьезные усилия для сохранения клиентов, предлагая им все более выгодные цены. Именно в этом задача переноса: с одной стороны, предоставить больше свободы выбора и возможностей пользовате-

лям вести переговоры с оператором, а с другой стороны, создать операторам мотивацию для более усердной работы над удержанием клиентов и привлечением новых клиентов.

– У какого оператора сегмента мобильной телефонии больше всего получено номеров после переноса? И как обстоит ситуация в сфере фиксированной связи?

– Что касается числа переносов, осуществленных каждым оператором как принимающей стороной (перенос в свою сеть), то 40 376 перенесенных номеров распределяются следующим образом: S.A. „Moldcell” получил 24 812 номеров, S.A. „Orange Moldova” – 8 038 номеров и S.A. „Moldtelecom” („Unite”) – 7 526 номеров. 4 344 номеров фиксированной связи были перенесены в сети 18 поставщиков. Из них больше всего было перенесено в сети „Starnet Soluții” S.R.L. (2 351), S.A. „Orange Moldova” (1 231) и „Arax-Impex” S.R.L. (238).

– Пока шел процесс переноса номеров, поступали ли жалобы от клиентов на нарушение сроков переноса? Были ли случаи, когда клиенты отзывались заявления на перенос?

– В НАРЭКИТ не поступало жалоб на превышение срока переноса номеров. Согласно действующим нормам, срок переноса номера составляет до 5 рабочих дней с момента подачи абонентом заявки, за исключением случаев, когда он сам требует больший срок, который, однако, не может превышать 30 календарных дней. За год в сети мобильной связи в течение 5 рабочих дней было перенесено 37 675 номеров (93%), а в срок до 30 календарных дней – 2 701 номер (7%). Соответственно, в сети телефонной связи – 2 616 номеров (60%) до 5 дней и 1 728 номеров (40%) – до 30 календарных дней.

Правда, в первые дни запуска услуги в адрес НАРЭКИТ поступило более 20 жалоб, в которых люди сигнализировали о нарушениях со стороны операторов мобильной связи по отношению к тем, кто намерен был перенести номер в сеть другого оператора, а также о технических проблемах в ходе переноса номеров, в том числе и связанных с отказом в переносе. Среди самых частых причин отказа называлось несоответствие между номером SIM и номером, на который просится перенос, неверный ввод адреса установки номера телефона.

– Как отразился процесс переноса номеров на доходы компаний мобильной связи? Предполагали ли они направлять инвестиции в персонал, оборудование, информационные кампании?

– Раньше я говорил, что все расходы по внедрению переноса номеров мобильной и фиксированной связи были осуществлены за счет операторов. Они инвестировали в

свои сети, операционные системы, технические и административные решения, необходимые для функционирования переноса, а также в обучение персонала и проведение рекламных акций. Согласно данным, представленным в НАРЭКИТ поставщиками и администратором централизованной базы данных, в перенос номеров всего было вложено около 66,5 млн леев. Что касается влияния переноса номеров на доходы операторов мобильной связи, можно сказать, что они не претерпели значительных изменений.

– Компании мобильной связи предлагают неограниченное количество минут в сети, бесплатные звонки по территории страны и переговорам за границу. Как Вы думаете, что произойдет после 1 июля, когда начнут истекать сроки этих договоров? Операторы предлагают новые скидки или, наоборот, надо ожидать подорожания?

– Так как НАРЭКИТ не регулирует оптовые тарифы на услуги мобильной связи, могу сказать, что размер тарифов после 1 июля будет зависеть от ситуации на рынке и маркетинговых планов каждого оператора в отдельности. Специалисты НАРЭКИТ считают, что поставщики, вовлеченные в процесс переноса номеров, предложат что-либо более привлекательное для пользователей услуг телефонии.

– По Вашему мнению, как будет развиваться рынок мобильной связи? Возможны ли радикальные перемены и перераспределение рыночных долей?

– Пока тарифы и предложения операторов телефонной связи будут удерживаться на уровне сегодняшних тарифов, то каких-то радикальных перемен с изменением рыночной доли не будет. Международный опыт показывает, что после внедрения переноса номеров значительные перемены на рынке происходят только тогда, когда один или два поставщика предложат более дешевую услугу, чем конкуренты. Например, во Франции компания Free предложила, в отличие от своих конкурентов, имеющих по десять тарифных планов, всего два дешевых тарифных плана, и это дало ей возможность серьезно увеличить свою долю на рынке.

Что касается дальнейшего развития рынка мобильной связи, НАРЭКИТ считает, что в следующие 2-3 года на рынке ожидается замедление темпов роста доходов от продажи услуг. Эта тенденция обусловлена достижением зрелости и насыщенности рынка, с одной стороны, а с другой, использованием людьми приложений Skype, WhatsApp, Viber, и других, а также альтернативных устройств наподобие компьютеров, смартфонов.

– Спасибо за интервью.

Беседовала
Лилия АЛКАЗЭ

Рынок микрофинансовых услуг – медленное восстановление после кризиса

Согласно данным годового отчета Национальной комиссии по финансовому рынку (НКФР), в прошлом году в секторе микрофинансирования Молдовы, представленном организациями по микрофинансированию и ссудо-сберегательными ассоциациями, была отмечена постоянная динамика основных показателей деятельности. Экономические эксперты считают, что в этом году не стоит рассчитывать на заметный рост в секторе на фоне сдержанных прогнозов относительно экономического роста страны.

«В общем, в прошлом году сектор развивался достаточно хорошо как с точки зрения прибыльности, так и с точки зрения портфеля займов, а также активов, однако его рост ограничен динамикой национальной экономики в целом», – говорит Ион Торня, эксперт «IDIS Viitorul».

Согласно отчету НКФР, в 2013 году активы сектора микрофинансирования составили 2913,2 млн леев, что на 30,8% больше, по сравнению с предыдущим годом. Такой рост обусловлен показателями организаций по микрофинансированию, чьи активы составили 2509,4 млн леев. Эффективность использования активов и собственного капитала составила рентабельность в 7,4% и 19,0%, соответственно, против показателя предыдущего года. Это стало результатом значительного роста чистой прибыли в 2013 году примерно в два раза, как указывается в отчете. В то же время, деятельность сектора была поддержана займами и кредитами со стороны иностранных доноров, чья сумма составила 1280,4 млн леев.

«Структура привлеченных источников не может быть дана в точных цифрах, так как не содержится в финансовых отчетах этих организаций. В настоящее время отсутствие надзора играет против организаций по микрофинансированию, тем более что из международной практики известно, что надзор является гарантией государства для внешних кредиторов. Думаю, что это одна из причин, по которой внешние доноры сдержанны, когда речь заходит об инвестировании в капитал этих компаний», – говорит Аурика Дойна, член Административного совета НКФР. По ее мнению, внешние доноры обеспокоены и организационно-правовой формой организаций по микрофинансированию. По ее словам, только две компании из них являются акционерными обществами, остальные – общества с ограниченной ответственностью, которые не обеспечивают достаточной прозрачности в своей деятельности.

Портфель выданных займов организаций по микрофинансированию в 2013 году составил около 2,23% от ВВП, в том числе сектор ССА – 0,33% и организаций по микрофинансированию (ОМ) – 1,9%. «Охват населения услугами микрофинансирования рассчитывается из числа получателей, приходящегося на совокупное количество активного населения. Это то же самое, что и подсчет глубины сектора или суммы выданных займов в ВВП. Думаю, что это относительная цифра», – считает И. Торня. «Даже если сектор микрофинансирования с 2010 года начал расти, он еще не вернулся к уровню 2008 года. Я бы сказал, что сегодня он на уровне 2006 года. Другими

словами, есть еще над чем работать», – отмечает независимый эксперт.

ОМ РАБОТАЮТ ХОРОШО, НО НЕ РАСШИРЯЮТ СФЕРУ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

«В последнее время количество организаций по микрофинансированию растет в среднем на 12 компаний в год. То есть, есть спрос на услуги этих организаций. В первые годы деятельности ОМ практически не приносили прибыли, позже они доказали свою функциональность. Сегодня около 15 организаций по микрофинансированию располагают активами в более чем десятки миллионов леев», – сообщила А. Дойна.

Специалисты утверждают, что увеличение чистой прибыли на 16,9%, по сравнению с прошлым годом, было обусловлено ростом портфеля займов на 19,3% против предыдущего года, а рост рентабельности активов, по сравнению с 2013 годом, указывает на тот факт, что организации по микрофинансированию осуществили инвестиции в основном в активы, дающие проценты с высокой прибылью.

Если проанализировать структуру выданных займов, то самая крупная доля в 55,8% приходится на займы, выданные ОМ на срок от года до пяти лет, из них 82,7% гарантированные. «По сравнению с предыдущим годом, мы установили, что организации по микрофинансированию применяют более пруденциальную политику управления портфелями займов, то есть они страхуют риски непогашенных кредитов в зависимости от срока действия», – объясняет А. Дойна.

«Проблема этих организаций заключается в том, что им не совсем удается активно кредитовать бизнес, поэтому они проигрывают в конкуренции с коммерческими банками, у которых с самого начала было преимущество в виде хорошей капитализации. К тому же, займы, предлагаемые организациями по микрофинансированию, дороже, что затрудняет доступ клиентов в этот сектор. ОМ заняли хорошие позиции до кризиса, когда быстро сориентировались и выдавали кредиты на приобретение недвижимости. К сожалению, сегодня рынок недвижимости не показывает серьезного роста, а значит и сектор микрофинансирования должен найти другую нишу», – уверен эксперт. По его мнению, расчет может быть сделан на то, что им удастся проникнуть туда, где нет коммерческих банков, то есть сельскую местность. В настоящее время около 80% ОМ находятся в муниципии Кишинев, и занимаются кредитованием физических лиц.

ССА ВЫДАЛИ МНОГО ЗАЙМОВ

Данные отчета НКФР говорят о том, что система ссудо-сберегательных ассоциаций в 2013 году зарегистрировала чистую прибыль в размере 19,6 млн леев, что на 78,2% больше, по сравнению

с предыдущим годом. Кроме того, доходы от процентов по выданным займам увеличились на 9,2 млн леев, а расходы по процентам на сберегательные вклады выросли на 2,8 млн леев или на 19%.

«Рост портфеля займов был вызван, в первую очередь, качеством продуктов, предлагаемых ассоциациями. За последний период многие ассоциации внесли изменения в систему менеджмента, соответственно, эти меры не могли не повлиять на ситуацию в целом», – отмечает исполнительный директор Центральной ассоциации ссудо-сберегательных ассоциаций (АСАЕІ) Виктор Трочин. Он отметил, что многие ассоциации увеличили портфели займов, так как воспользовались кредитной линией проекта IFAD. Так, ассоциации увеличили сумму выдаваемых займов своим членам до 50 тыс. леев без залога, и до 120 тыс. леев – с залогом.

По состоянию на конец 2013 года, совокупные активы ССА составили 403,9 млн леев. В общей сумме активов 69,7% приходится на ССА категории «В». Увеличение совокупных активов на 20,7 процента, по отношению к 2012 году, было обусловлено ростом сумм выданных займов на 21,2%. В прошлом году ССА выдали займов на общую сумму в размере 331,9 млн леев, говорится в отчете НКФР.

Директор АСАЕІ говорит, что в этом году сектор ссудо-сберегательных ассоциаций может отметить рост портфелей минимум на 10%, так как этот год более трудный для работы сектора. «Проблемы, имеющие место в структуре самого крупного кредитора сектора Cogrorața de Finanțare Rurală, отрицательно повлияли на деятельность ассоциаций. В итоге, некоторые из них потеряли клиентов, сейчас им надо напряженно работать, чтобы вернуть позиции», – считает В. Трочин.

ПРОГНОЗЫ НА ЭТОТ ГОД

«Исторический максимум в секторе был отмечен в 2008 году. Думаю, что если достигнем этого уровня, можем говорить о каких-то перспективах. Пока рост еще умеренный, это связано со спецификой сектора, тем более что надо учитывать и спрос в секторе недвижимости, так как известно, что другие виды бизнеса слабо кредитуются этими организациями», – отмечает И. Торня. Он уверен, что в результате кризиса недвижимости, организации по микрофинансированию сильнее пострадали, чем коммерческие банки, так как растеряли большую часть клиентов, получателей займов. «Не думаю, что стоит ожидать заметного роста до конца года, темпы будут такими же, как и в предыдущие годы. В конце концов, больше всего проблем в секторе возникает из-за состояния экономики страны», – говорит эксперт.

Лилия ПЛАТОН

Правительство Молдовы утвердило Комбинированную товарную номенклатуру, предусматривающую среди прочего пересмотр таможенных пошлин

Как отметил вице-премьер, министр экономики Валерий Лазэр, сейчас в стране действуют отдельные акты – Номенклатура товаров и Таможенный тариф. Планируется, что Комбинированная товарная номенклатура объединит в единый документ тарифную и статистическую номенклатуру, а также таможенные тарифы на импорт.

Утверждение Комбинированной номенклатуры товаров вписывается в процесс подготовки к внедрению зоны углубленной и всеобъемлющей свободной торговли Молдовы с Евросоюзом, а также является одним из обязательств, взятых нашей страной при вступлении в ВТО для согласования национального законодательства с международными стандартами, гармонизации национальной системы с европейской. Комбинированная товарная номенклатура позволит обеспечить единую кодификацию для ввозимых и вывозимых товаров, применения таможенных пошлин при импорте, позволит усовершенствовать статистический учет и обмен информацией по внешнему обороту товаров.

Кроме того, как отметил Валерий Лазэр, в Комбинированной товарной номенклатуре предусмотрено повышение таможенных пошлин на импорт готовой импортной продукции, напрямую конкурирующей с отечественной продукцией, до максимума, оговоренного ранее с ВТО, а также снижение до минимума пошлин на импорт сырья. Учитывая, что нужен период адаптации для Таможенной службы и компаний, Комбинированная товарная номенклатура вступит в силу с 1 января 2015 г.

В Агентство по интервенции и платежам в области сельского хозяйства (AIPA) поступило первое заявление на участие в проекте «Доступ к рынкам сбыта»

Как сообщили в министерстве сельского хозяйства и пищевой промышленности, заявление в бельгийский офис AIPA подали 6 сельхозпроизводителей из сел Вэратик и Малаешты, объединившиеся в кооператив FruvaNatural. Они разработали инвестплан на общую сумму в 12 млн леев, из которых 4,2 млн леев надеются получить в виде гранта в рамках проекта.

Остальная часть средств – вклад самих сельхозпроизводителей. Инвестиции планируется направить на покупку холодильника вместительностью в 1 тыс. тонн, оборудования для сортировки фруктов и др. Кооператив специализируется на производстве яблук и слив на территории в 55 га. Ежегодный объем урожая яблок достигает 1 тыс. тонн. Как отметили сельхозпроизводители, они надеются, что через 3-4 года ежегодный объем урожая вырастет до 4 тыс. тонн.

Кроме того, они обратили внимание, что приобретение холодильника извлекло их от необходимости продавать фрукты в спешке по низкой цене из-за боязни, что они испортятся. Таким образом, храня урожай в холодильнике, появится возможность для заключения контрактов по более выгодным ценам. В AIPA отмечают, что заявления на участие в проекте «Доступ к рынкам сбыта» принимаются до 30 июня этого года и будут рассмотрены в течение 25 дней. Следующий отбор сельхозкооперативов на участие в инвестиционной программе состоится осенью 2014 г.

В 2015-2017 гг. будут организованы еще 6 отборочных туров. Напомним, что бюджет двух грантовых программ проекта ВБ MAC-P составляет \$10 млн. В частности, бюджет первой программы грантов для упрощения доступа к рынкам сбыта составляет \$7 млн, а вторая программа, с бюджетом в \$3 млн, направлена на улучшение производительности через устойчивое землепользование. Программы рассчитаны на 4 года. Размер гранта, выдаваемого одному сельхозкооперативу, не может превышать 50% от общей суммы необходимых инвестиций, и составляет не более \$350 тыс.

InfoMarket

Динамика микрофинансовой деятельности, млн леев

Показатель	2012			2013			2013 по сравнению с 2012 (%)
	АЕІ	ОМФ	Всего	АЕІ	ОМФ	Всего	
Выданные займы	273,9	1590,1	1864,0	331,9	1897,0	2228,9	119,6
Совокупные активы	334,5	1892,9	2227,4	403,9	2509,4	2913,3	130,8
Чистая прибыль	11,0	90,9	101,9	19,6	197,2	216,8	212,8

Источник: НКФР

«Подушка безопасности» для экономики Молдовы

В ответ на один из наших материалов о действительной роли Национального банка Молдовы в увеличении денежной массы и, как следствие, давления на курс, в качестве непубличной реплики президент Нацбанка Дорин Драгуцану справедливо упрекнул нас в том, что на самом деле роль Национального банка Молдовы состоит в поддержании не курса лея, а заложенного уровня инфляции; при этом валютные интервенции и, как следствие, курсовые колебания являются одним из инструментов для выполнения Нацбанком своей главной задачи.

Это действительно так. И инструментов у Нацбанка для сохранения уровня инфляции в заданных рамках намного больше. Но девальвация или ревальвация национальной валюты напрямую влияет на уровень инфляции, как, впрочем, и наоборот. Что ж, копнем глубже.

Мы начинали с того, что в ноябре 2011 года Нацбанк в четыре приема – за четыре месяца снизил базисную ставку с 10% до 4,5% годовых.

Но заглянем еще немного дальше – в 2008 год, когда Европу и США уже вовсю атаковал мировой экономический кризис, а Молдова только готовилась к его последствиям, как к отголоску взрыва.

Еще в начале 2008 года Нацбанк приподнял и без того высокую ставку рефинансирования с 16% в начале года до 18,5% в мае; а затем последовательно стал ее снижать.

За неполных полтора года, уже в сентябре 2009 года базисная ставка достигла на тот момент своего исторического минимума – 5% годовых. Для любого рынка, даже для развивающегося, коим является молдавская экономика, подобное снижение в 3,7 раза! за столь короткий период должно иметь свои основания. Нацбанк готовился к кризису?

Снижение базисной ставки снижает кредитные нагрузки на бизнес. С другой стороны, брать новые кредиты в кризисный период никто не торопится.

При этом ОЧЕНЬ важна одна деталь: в 2008 году вплоть до апреля 2009 года ставки по ГКО были столь расточительны для бюджета – от 15% до 23% годовых – что в этих условиях любой коммерческий банк на этапе кризиса с огромным удовольствием размещал бы свои ссудные средства в ликвидные ГКО, чем в рискованные кредиты.

И банки, набравшие ликвидность, направляют ресурсы в высоколиквидный сегмент – государственные казначейские обязательства (ГКО).

Поняв это, Нацбанк и предпринимает резкое снижение базисной ставки, поскольку именно к этой ставке привязан рынок ГКО. Деньги действительно идут на рынок ГКО, а там их уже ждут... низкие ставки.

Обратите внимание, как резко упала доходность по ставкам ГКО, прямо отражая снижение базисной ставки.

Что четко указывает на прямую зависимость ставок по ГКО от базисной ставки Национального банка. А значит, определены и причины резкого снижения базисной ставки в 2009 году.

Но в кризисных условиях некоторые законы экономики имеют обратный эффект.

Главной задачей Нацбанка является удержание уровня инфляции в прогнозируемых пределах. Именно эту задачу – снижение инфляции – и решал Нацбанк в период с 2001 по 2008 год. В этот период фактические цифры инфляции оказывались выше прогнозируемых Нацбанком, и никак не удавалось удержать инфляцию в заданных параметрах.

И в 2009 году кризис дает такую возможность. По итогам 2009 года инфляция в Молдове составила НОЛЬ! И это после 12,7% в предыдущем, 2008 году.

Вот бы взять Нацбанку ситуацию под контроль и не позволить инфляции столь резко подняться. Так нет, уже в 2009 году в своем прогнозе на 2010 год Нацбанк устанавливает планку уровня инфляции в 7,7 процента, и в целом-то достигает его. На будущий, 2011 год прогноз Нацбанка еще выше – 9,6 процента; но в реальности показатель двух пунктов не дотягивает, в итоге инфляция составляет 7,6%.

Необходимое отступление. Дорин Драгуцану был назначен на должность президента Нацбанка в ноябре 2009 года, и он не выходец из Нацбанка, внутреннюю кухню еще не знал. И поэтому вряд ли он мог столь быстро вникнуть в ситуацию, чтобы ее корректировать на 2010-2011 годы.

А вот теперь мы подходим к самому интересному. Помните конец 2011 года, Нацбанк резко снижает базисную ставку с 10% в ноябре до 4,5% уже в феврале 2012 г. С чем это связано? Теперь Нацбанк принимает для себя

стратегию не снижения уровня инфляции, а удержания ее в коридоре на уровне 5% годовых, плюс-минус полтора процентных пункта. А как выдержать такой прогноз, заложенный на 2012 год, если «стартовая позиция», то есть инфляция по предыдущему году равна 7,6%! Надо снижать базис! Причем резко.

Когда в 2008-2009 годах Нацбанк снижал базисную ставку, он прежде всего готовился к кризису, а именно пытался создать «подушку безопасности» для экономики, входящей в стагнацию, ведь низкая базисная ставка стимулирует низкие ставки по кредитам и должна привести к развитию экономики.

Наблюдается «провал» в кризисный 2009 год, и, как ни странно, новый «провал» в начале 2012 года. Но если четыре года назад это было оправдано влиянием мирового кризиса, то чем же он объясняется в 2012 году?!

А ведь именно с 2012 года Нацбанк начал проводить сильные валютные интервенции, скупая валюту и, тем самым, увеличивая левую массу. И эта практика продолжилась в 2013 году, что в конечном итоге и оказало давление на курс лея.

С одной стороны, Нацбанк призван поддерживать уровень инфляции, и прилагал серьезные усилия, чтобы выйти из двузначного показателя в 2003-2008 годах. Но после 2009 года, когда инфляция снизилась до нуля, Нацбанк поменял свои приоритеты, и теперь он не удерживает инфляцию, теперь он ее создает. И в 2010 году он запланировал ее на уровне 7,7% годовых, а по факту она составила 7,4%.

И только спустя два года (с 2012 г.) Нацбанк установил границу в 5% инфляции, назначив ей коридор в плюс-минус полтора пункта.

Выходит, что уже с февраля 2012 года уровень инфляции находится в заданном Нацбанком коридоре – 5% плюс минус полтора процента, то есть от 3,5 до 6,5%

годовых. Заданная Нацбанком инфляция в 5% – завышенный показатель. Нужна была корректировка на уровне 3,5% плюс минус один пункт.

Для того чтобы удержать инфляцию в заданном в пятипроцентном коридоре, но видя тенденции экономики, Нацбанк прибегает не к корректировке своих прогнозов и коридора, а к валютным интервенциям, с целью удержания уровня инфляции в пределах заданного коридора.

И это происходит на фоне низкой базисной ставки, которую Нацбанк в апреле 2013 года снижал еще на один пункт – до 3,5% годовых.

Нацбанк утверждает, что причиной его валютных интервенций в 2012-2013 годах была необходимость поддержать уровень инфляции в пределах заданного коридора. То есть теперь он не может ее удержать выше 5%, и пытается сделать это валютными интервенциями.

Так были ли реальные причины, которые могли бы оправдать цель Нацбанка и заставить его делать валютные интервенции в колоссальных объемах летом 2012 года и летом 2013 года?

Но ведь именно эти интервенции, как нам кажется, и стали отправной точкой на пути, приведшем к последующей девальвации лея.

Что мы имеем в итоге?

– Низкая базисная ставка, как следствие – потеря инвесторов.

– Невысокие ставки по кредитам и депозитам.

– Девальвацию молдавского лея.

– И... относительно низкий уровень инфляции... пока что.

Да, наш показатель инфляции определен как для развивающихся стран в 5%. В странах Евросоюза нормой является показатель в 2%. И когда в 2009 году несколько стран ЕС, не входящих в Еврозону, решили девальвировать свою валюту, Европейский центральный банк высказался по этому поводу весьма жестко.

Из заявления ЕЦБ: «Способ-

ность некоторых стран Евросоюза к девальвации своей валюты с целью получения экономического преимущества ставят под угрозу целостность общего рынка». Тогда это заявление относилось к Польше и Венгрии, которые провели девальвацию валюты, сделав свои товары на рынке Европы более конкурентоспособными в первый посткризисный год.

Молдова же является сильно зависимой от импорта страной, и если девальвация валюты, с одной стороны, должна стимулировать экспорт, то за счет импортных товаров, а Молдова сама еще не в состоянии обеспечить себя всем необходимым, прежде всего энергоресурсами, давление девальвации валюты на инфляцию будет не только неизбежным, но и весьма сильным.

И вот вам позиция Международного валютного фонда, озвученная еще в 2009 году Йоханом Матисоном, на тот момент представителем фонда в Молдове, прокомментировавшего девальвацию валют, которая была проведена в том году в Румынии и Болгарии. Извиняюсь за возможную неточность цитаты:

МВФ тогда считал, что «если этого не делать (не девальвировать свою валюту), курс оказывается переоцененным, и тогда складывается ситуация, которая способствует сохранению спроса и высокого интереса к импорту». Поэтому рекомендации МВФ в условиях долгосрочного кризиса таковы: «Подушкой безопасности для экономики страны являются не валютные резервы, а курс национальной валюты. А валютные резервы служат лишь ресурсом, который не позволяет не допускать того, чтобы курс рухнул за ночь».

Можно еще много говорить о том, какова роль Нацбанка в девальвации валюты и в поддержании уровня инфляции.

Экономические истины говорят о том, что высокая базисная ставка замедляет темп инфляции, так как дорожают кредиты. Но при этом страна становится более привлекательной для инвесторов, что порождает спрос на национальную валюту.

Тут важно найти баланс, и не сильно раскачивать лодку. У Нацбанка есть еще резервы и ветер, чтобы погасить колебания раскачивающейся лодки валютного курса, и он должен этим воспользоваться. Иначе главную свою цель – инфляцию – ему не удержать.

А тенденции к этому, увы, есть. Если курс лея перевалит за психологическую отметку в 14 леев за доллар, девальвация валюты не остановится. То есть, если к этому рубежу курс подходит медленно, как бы осторожно... то, пробив его, курс трудно будет удержать, так как спрос превалирует над предложением.

В одной крупной валютной кассе мой хороший знакомый на этой неделе сказал: сегодня без проблем можно продать валюту, проблема ее приобрести...

Выводы делайте сами.

InfoMarket